

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Ekonomické přínosy spolupráce obcí k jejich rozvoji
Kateřina Čtvrtečková

Bakalářská práce
2013

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Čtvrtečková**
Osobní číslo: **E09339**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Ekonomické přínosy spolupráce obcí k jejich rozvoji**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce bude zaměřena na analýzu socioekonomických přínosů plynoucích ze spolupráce obcí. Práce se zaměří zejména na zhodnocení přínosů meziobecní spolupráce pomocí realizovaných projektů ve vybraném dobrovolném svazku obcí.

V práci budou zpracovány mj. tyto oblasti:

- základní charakteristika obcí a jejich hospodaření,
- vymezení základních forem spolupráce obcí,
- charakteristika dobrovolných svazků obcí a jejich aktivit,
- zhodnocení socioekonomických přínosů a nákladů vyplývajících ze spolupráce obcí podle vybraného svazku obcí.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

GALVASOVÁ, Iva, et al. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno : Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.

KOUDELKA, Zdeněk. Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000. Praha: Linde, 2000. 228 s. ISBN 80-7201-250-9.

MARKOVÁ, Hana. Finance obcí měst a krajů. Praha : Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha : Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe. Praha : Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martin Sobotka, Ph.D.

Ústav ekonomických věd

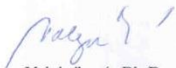
Datum zadání bakalářské práce: **2. července 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2013**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30.4.2013

Kateřina Čtvrtečková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat své rodině za podporu po celou dobu mého studia.

ANOTACE

Práce se zabývá spoluprací obcí a jejími přínosy k rozvoji. Nejprve je představena problematika správy a hospodaření obcí a jsou zde charakterizovány jednotlivé formy spolupráce. Následuje představení konkrétní formy spolupráce, kterou je Svazek obcí pod Kunětickou horou. Dále následuje zhodnocení přínosů spolupráce pro sdružené obce. Toto hodnocení vychází z výsledků dotazníkového šetření.

KLÍČOVÁ SLOVA

obec, hospodaření obcí, spolupráce obcí, dobrovolný svazek obcí, dotazníkové šetření

TITLE

Economic Benefits of Cooperation of Municipalities for their Development

ANNOTATION

The work deals with cooperation of municipalities and its benefits to the development of municipalities. At first is introduced issue of administration and management of municipalities and there are characterized individual forms of cooperations. Followed by introduction of specific forms of the cooperation, which is Microregion pod Kunětickou horou. Further followed by evaluation based on benefits of cooperation of associated municipalities. This evaluation is based on the results of the investigation of questionnaire.

KEY WORDS

municipality, management of municipalities, cooperation of municipalities, microregion, investigation of questionnaire

OBSAH

ÚVOD	9
1 CHARAKTERISTIKA OBCE A JEJÍ ORGÁNY	10
1.1 Obec jako základní územní samosprávný celek	10
1.2 Orgány obce.....	11
1.2.1 Zastupitelstvo	11
1.2.2 Rada obce a starosta	11
1.2.3 Obecní úřad, poradní a kontrolní orgány obce	12
1.3 Vývoj obcí v České republice.....	13
2 HOSPODAŘENÍ OBCÍ.....	15
2.1 Rozpočtové hospodaření obcí.....	15
2.1.1 Příjmy obce.....	15
2.1.2 Výdaje obce	17
2.2 Majetkové hospodaření obcí.....	18
3 FAKTORY ROZVOJE OBCÍ.....	20
4 SPOLUPRÁCE OBCÍ	22
4.1 Dobrovolný svazek obcí	22
4.2 Další formy spolupráce.....	24
5 SVAZEK OBCÍ POD KUNĚTICKOU HOROU	27
5.1 Analýza území svazku	27
5.1.1 Obecná charakteristika svazku	27
5.1.2 Rozloha a obyvatelstvo svazku	29
5.1.3 Analýza nezaměstnanosti	32
5.1.4 Sociální a technická infrastruktura	33
5.2 Strategie rozvoje	34
6 ZHODNOCENÍ PŘÍNOSŮ A NÁKLADŮ SPOLUPRÁCE	38
6.1 Dotazníkové šetření	38
6.2 Testování statistických hypotéz.....	38
6.3 Výsledky dotazníkového šetření.....	40
6.3.1 Hypotéza 1: Fungování svazku je pro členské obce prospěšné.....	40
6.3.2 Hypotéza 2: Svazek obcí pomáhá urychlit projekty	41
6.3.3 Hypotéza 3: Projekty svazku jsou efektivní	42
6.4 Vývoj nehodovosti ve svazku.....	43

6.5 Náklady a přínosy spolupráce.....	45
ZÁVĚR.....	49
POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE.....	51

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počet obcí v roce 2010 podle velikostních kategorií.....	14
Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel ve Svazku obcí pod Kunětickou horou	31
Tabulka 3 Odpovědi respondentů pro potvrzení první hypotézy	40
Tabulka 4 Odpovědi respondentů pro potvrzení druhé hypotézy.....	41
Tabulka 5 Odpovědi respondentů pro potvrzení třetí hypotézy	43
Tabulka 6 Průměrná nehodovost v obcích svazku před a po instalaci měřičů	44

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Vývoj počtu obcí na území České republiky v letech 1921 - 2010	13
Obrázek 2 Právní forma mikroregionu	23
Obrázek 3 Svazek obcí pod Kunětickou horou k 31. 12. 2012	27
Obrázek 4 Místní akční skupina Region Kunětické hory	28
Obrázek 5 Struktura Svazku obcí pod Kunětickou horou podle rozlohy obcí	29
Obrázek 6 Struktura Svazku obcí pod Kunětickou horou podle počtu obyvatel v obcích	30
Obrázek 7 Obyvatelstvo podle vzdělání	32
Obrázek 8 Míra nezaměstnanosti	33
Obrázek 9 Kdy by podle Vás došlo k instalaci měřičů, pokud by tento projekt svazek nepodpořil?	42
Obrázek 10 Zaznamenal jste po instalaci měřičů menší nehodovost?	43
Obrázek 11 Vývoj počtu obcí zapojených do spolupráce v rámci mikroregionů	45

ÚVOD

Charakteristickým rysem nižších územně samosprávných celků v Evropě je jejich velký počet a malá velikost. Obec má ze zákona povinnost pečovat o rozvoj obce a o potřeby svých občanů. Na tyto statky obec potřebuje značný finanční příjem. To bývá pro malé obce problém, protože s ohledem na svoji velikost mají omezené možnosti pro zajištění veřejných statků. Proto řada zemí podporuje spolupráci malých obcí.

Spolupráce je velmi důležitá ve všech oblastech lidské společnosti. Důvody pro spolupráci mají základ v tzv. synergickém efektu, kdy dokážeme pomocí spolupráce rychleji a účinněji dosáhnout vytyčených cílů. Efektivní spolupráce obcí je důležitým faktorem, který ovlivňuje rozvoj obcí.

Cílem práce je zhodnocení přínosů spolupráce obcí. V práci bude nejprve vymezena obec podle současného zákona o obcích a její orgány. Poté se práce zaměří na vývoj obcí v České republice. Další část bude pojednávat o hospodaření obcí a nakládání s majetkem. V neposlední řadě budou zmíněny všechny formy spolupráce obcí a detailní charakteristika dobrovolného svazku obcí. Tato forma spolupráce bude představena na Svazku obcí pod Kunětickou horou, kde bude nejprve popsána charakteristika území svazku a strategie rozvoje.

Hlavní část práce bude zhodnocení přínosů a nákladů ze spolupráce vyplývajících. Ke zhodnocení bude použito dotazníkové šetření. Pomocí dotazníku budou potvrzeny či vyvráceny tři hypotézy:

- Fungování svazku obcí je pro členské obce prospěšné.
- Svazek obcí pomáhá urychlit projekty.
- Projekty svazku obcí jsou efektivní.

Tyto hypotézy budou otestovány pomocí statistických testů, a to testem hypotézy o relativní četnosti a Wilcoxonovým testem.

Na závěr budou shrnuty veškeré výhody a nevýhody, které ze spolupráce plynou, a to na základě získaných informací z publikací, z konzultací s předsedou Svazku pod Kunětickou horou a z vyplněných dotazníků od starostů členských obcí svazku.

1 CHARAKTERISTIKA OBCE A JEJÍ ORGÁNY

1.1 Obec jako základní územní samosprávný celek

Problematika obcí je zmíněna již v Ústavě České republiky, čl. 99, který vymezuje obec jako samosprávný celek, který je oprávněn ze zákona demokraticky ustavovat své samosprávné orgány a rozhodovat relativně samostatně ve všech věcech svěřených obci do samostatné působnosti. Dalším právním předpisem, který se zabývá obcemi, je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který vymezuje obec jako základní územně samosprávné společenství občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Charakteristickými znaky obce podle Koudelky (2000, s. 41) jsou:

- vlastní území;
- obyvatelstvo obce;
- právní subjektivita (vystupování v právních vztazích svým jménem);
- vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu.

Podle výše zmíněného zákona o obcích je obec veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese zodpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec vykonává veřejnou správu, a to buď státní správu v rámci přenesené působnosti, nebo samosprávu v rámci samostatné působnosti. Samospráva je projev demokracie a decentralizace. Podle Markové (2000, s. 22) patří do samostatné působnosti obce spravování záležitostí, jež jsou v zájmu obce a jejích občanů, nejsou-li svěřeny zákonem krajům nebo nejde-li o výkon přenesené působnosti, a dále záležitosti, jež do samostatné působnosti obce svěří zvláštní zákon. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů též chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a v jiných právních předpisech. V samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Podle Pekové (2004, s. 80) rozlišujeme tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy;
- města v závislosti na počtu obyvatel;
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností;

- statutární města;
- hlavní město Praha.

1.2 Orgány obce

Obce a města jsou spravovány svými orgány. Tyto orgány můžeme rozdělit na volené a výkonné a na poradní a kontrolní orgány. Kromě toho musíme rozlišovat, zda příslušný orgán plní funkci v samostatné či přenesené působnosti.

1.2.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je voleným orgánem obce, který plní věci svěřené do samostatné působnosti. Ve věcech přenesené působnosti rozhoduje jen tehdy, má-li k tomu zákonem stanovené oprávnění. Je to jediný orgán, který je zaznamenán již v Ústavě. Jedná se o kolegiální orgán přímo volený občany. Počet členů zastupitelstva je určen podle počtu obyvatel dané obce, a to nejméně pět členů a nejvýše 55 členů.

Počet členů obecního zastupitelstva v obcích je podle zákona o obcích:

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů;
- nad 500 do 3000 obyvatel 7 až 15 členů;
- nad 3000 do 10000 obyvatel 11 až 25 členů;
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů;
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů;
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů.

Mezi pravomoci a činnosti zastupitelstva patří například schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu, zřizování peněžních fondů, zřizování a rušení příspěvkových organizací, rozhodování o právnických osobách, delegování zástupce obce, vyhlašování místního referenda, navrhování katastrálních změn, zřizování a rušení výborů, volení starosty, rozhodovat o spolupráci s jinými obcemi atd.

1.2.2 Rada obce a starosta

Rada obce je výkonným orgánem obce. Je to orgán kolegiální, volený zastupitelstvem a prvotně zákonně zakotvený. Rada jedná v oblasti samostatní působnosti a za svůj výkon je odpovědná zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat jen, stanoví-li tak zákon. Členy rady jsou starosta, místostarosta (místostarostové) a radní. Tvoří ji nejméně 5 a nejvýše 11 členů, počet je vždy lichý a nesmí přesáhnout třetinu počtu

zastupitelstva. Z toho tedy vyplývá, že rada se nevolí v obcích, kde není alespoň 15 členů zastupitelstva. V takovémto případě plní funkci rady starosta, popřípadě místostarosta, s výjimkami, které náleží zastupitelstvu. Rada obce může například zabezpečovat hospodaření obce, plnit úkoly zakladatele právnických osob, vydávat nařízení obce, projednávat návrhy, připomínky a podněty předložené členy zastupitelstva, zřizovat a rušit obory, rozhodovat o vedoucích odborů obecního úřadu, ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti, stanovovat počet zaměstnanců obecního úřadu, schvalovat organizační řad obecního úřadu.

Starosta zastupuje obec navenek. Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady, může učinit až po jejich schválení, jinak se stávají tyto úkony neplatnými. Starosta i místostarosta jsou voleni zastupitelstvem ze členů zastupitelstva. Starosta odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech a může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Dále odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce, plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony, plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu.

1.2.3 Obecní úřad, poradní a kontrolní orgány obce

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci úřadu. Není-li tajemník zřízen, plní jeho úkoly starosta. Tajemník obecního úřadu zajišťuje úkoly v přenesené působnosti obce vyplývající ze zvláštních zákonů, plní úkoly zaměstnavatele, řídí a kontroluje činnost zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu atd. (Marková, 2000, s. 27).

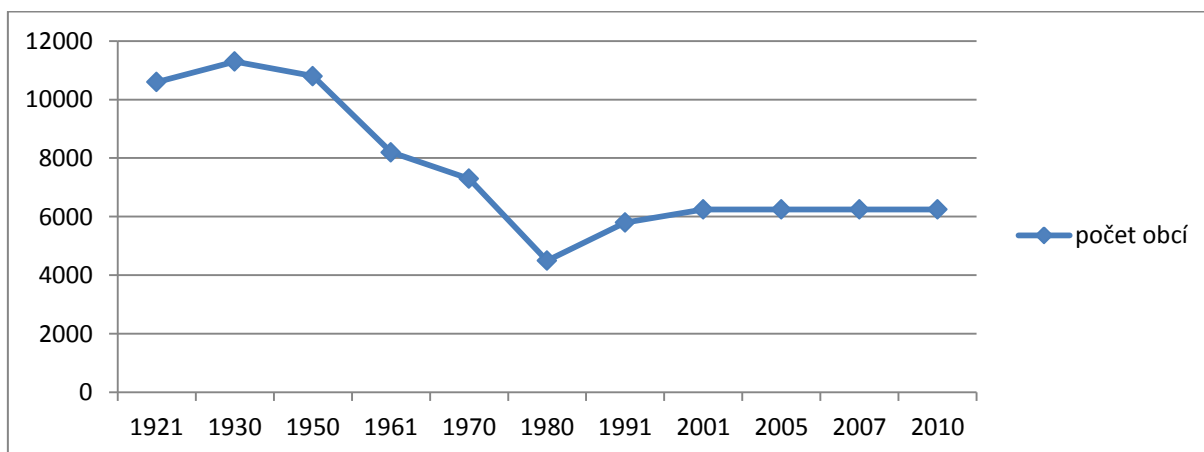
Zastupitelstvo zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, které mu předkládají svá stanoviska a návrhy, a jsou mu odpovědné. Je věcí obce, zda výbor zřídí. To však mimo finanční a kontrolní výbor, které podle zákona o obcích zřídit musí. Předsedou výboru je člen zastupitelstva, toho zvolí zastupitelstvo a tak i ostatní členy. Výbory jsou nejméně tříčlenné a mají lichý počet členů. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem

a s finančními prostředky obce, jejím členem nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, kterými ho pověřilo zastupitelstvo. Obec, na jejímž území žije alespoň 10% jiné národnosti než české, musí zřídit výbor pro národnostní menšiny.

Komise zřizuje rada obce a opět je zcela v její pravomoci, zda komise zřídí či nikoli. Komise jsou poradním orgánem obce a mohou předkládat návrhy a náměty. Mohou být zároveň zřízeny pro výkon přenesené působnosti (Provazníková, 2009, s. 30).

1.3 Vývoj obcí v České republice

Pro Českou republiku je typická rozdrobenost obcí. V 90. letech se ve vyspělých zemích s podobnou rozdrobeností upřednostňovala decentralizace, avšak v České republice byla tendence opačná. Vývoj je zachycen pro zpráhlednění v obrázku č. 1.

Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 1 Vývoj počtu obcí na území České republiky v letech 1921 - 2010

Po roce 1990 došlo ve většině případů k rozdělení dříve tzv. střediskových obcí. Například ke konci roku 1989 u nás bylo 3 527 obcí. V roce 1993 bylo podle sčítání lidu 4931 obcí s méně než 1 000 obyvateli, převládají tedy malé obce. Během roku 1993 došlo k dalším změnám, takže k 1. 1. 1994 bylo v České republice 6 231 obcí s obecním úřadem, ke konci roku 1995 to bylo 6 236. K 1. 1. 2001 už to bylo 6 258 obcí a ve většině obcí žije méně než 3000 obyvatel. Aktuální stav počtu obcí se od roku 2001 téměř nezměnil, což je znázorněno v tabulce č. 1.

Tabulka 1 Počet obcí v roce 2010 podle velikostních kategorií

Velikost obce	Počet obcí	Procentuální vyjádření
do 199	1543	24,69 %
200 – 499	1982	31,71 %
500 – 999	1346	21,54 %
1000-1999	710	11,36 %
Celkem venkovské (malé) obce	5581	89,30 %
2000 – 4999	395	6,32 %
5000 – 9999	142	2,27 %
10000 – 19999	69	1,10 %
20000 – 49999	42	0,67 %
50000 – 99999	15	0,24 %
nad 100000	6	0,10 %
Celkem městské (velké) obce	669	10,70 %
Celkem ČR	6250	100 %

Zdroj: Český statistický úřad

Z tabulky je zřejmé, že v České republice je pro obce charakteristický malý počet obyvatel. Téměř 90% všech obcí se velikostně řadí mezi malé obce. Nejvíce obcí se řadí do kategorie 200 – 499 obyvatel. Právě díky své velikosti malé obce hojně využívají spolupráci jako nástroj k dosažení cílů a potřeb. Obce by se mohly samozřejmě i sloučit, ale to už by zde byl problém ohledně rozhodování a ztráty subjektivity, proto se spolupráce pro malé obce jeví jako přínosnější.

2 HOSPODAŘENÍ OBCÍ

2.1 Rozpočtové hospodaření obcí

Rozpočet obcí je jedním z hlavních pilířů hospodaření obce. Abychom se mohli podrobně zaměřit na rozpočet obce, musíme jej nejprve charakterizovat. Rozpočet můžeme pojmout obecně jako seznam plánovaných příjmů a výdajů. Podle Markové (2000, s. 65) je rozpočet produkt historického vývoje společnosti a její ekonomiky a lze ho charakterizovat jako dokument schválený nejvyšším orgánem (jednotky, korporace), který stanovuje předpokládané příjmy a výdaje na jeden fiskální rok, který se v České republice kryje s rokem kalendářním. Rozpočet je základem finančního hospodaření obcí. Rozpočty územní samosprávy, tzn. územní rozpočty, jsou důležitým článkem v soustavě veřejných rozpočtů. Základním právním předpisem, který se zabývá rozpočtem obcí, je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento zákon obsahuje pravidla pro tvorbu, obsah a funkci rozpočtů, dále pak rozpočtový výhled, rozpočtový proces a závěrečný účet.

Územní rozpočet podle Pekové (2004, s. 200) můžeme charakterizovat:

- jako decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence;
- jako bilanci, která z účelového hlediska vybalancovává příjmy a výdaje;
- jako rozpočtový plán, podle kterého se v rozpočtovém období hospodaří;
- jako nástroj realizace koncepce municipální politiky na úrovni územní samosprávy, je nástrojem volebních programů, prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva daného území, nástrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru a nástrojem řízení.

Rozpočtové období na úrovni územní samosprávy je v každé zemi shodné s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Rozpočtový proces, všechny etapy rozpočtového procesu, trvají mnohem déle a zpravidla to bývá období 1,5 až 2 roky.

2.1.1 Příjmy obce

Rozpočet je bilancí příjmů a výdajů. Podle druhového třídění, které je pro obce povinné, můžeme rozlišovat čtyři skupiny zdrojů příjmů:

- daňové příjmy;
- nedaňové příjmy;

- kapitálové příjmy;
- přijaté transfery.

Příjmy se dají dělit i podle dalších hledisek:

- z hlediska návratnosti: na návratné a nenávratné;
- z hlediska časového: na běžné a kapitálové.

Nenávratné příjmy obec získá a nemusí je vracet. Sem se řadí například daňové příjmy. Návratné příjmy jsou ty, které obec čerpá jen na určitou dobu. Ty jsou potom navraceny věřiteli, zpravidla navýšeny o úrok. Běžné příjmy jsou každoročně se opakující a kapitálové mají nahodilý charakter (např. příjmy z prodeje majetku) (Peková, 2004, s. 190-192).

Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou nejvýznamnější skupinou běžných příjmů územních rozpočtů. Rozdělují se na daně sdílené a svěřené. Také se sem řadí místní poplatky podle zákona 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Výši daňových příjmů ovlivňuje konstrukce daňového systému, tzv. daňové určení, které je určeno zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtovém určení daní“). Svěřené daně jsou ty, jejichž celý výnos náleží obcím. Typickou svěřenou daní je daň z nemovitosti nebo daň z příjmů placená obcemi. V případě sdílených daní se postupuje podle zákona o rozpočtovém určení daní.

Procentuální podíl sdílených daní, který náleží přímo dané obci, je závislý na čtyřech kritériích: katastrální výměře území obce, počtu obyvatel, počtu dětí navštěvujících školy a koeficientu postupných přechodů. Každé z kritérií má určitou váhu: kritérium postupných přechodů 80%, katastrální výměra 3%, počet obyvatel 10% a počet dětí ve škole 7%.

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy patří do významnějších příjmů obcí. Řadíme sem příjmy z vlastní činnosti, sankční pokuty, příjmy z prodeje nekapitálového majetku, přijaté splátky půjčených prostředků. Výši těchto příjmů na rozdíl od ostatních může obec sama ovlivnit. Nejvýznamnějšími nedaňovými příjmy jsou příjmy z vlastní činnosti, kam patří zejména příjmy ze zisku municipálních podniků, příjmy z podílu na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, příjmy z pronájmu majetku či příjmy z prodeje zboží. Dalšími významnými nedaňovými příjmy jsou příjmy z úroků.

Kapitálové příjmy

Jedná se o příjmy z prodeje dlouhodobého majetku ve vlastnictví obcí. Do těchto příjmů patří například příjem z prodeje pozemků, nemovitostí, dlouhodobého nehmotného majetku, a ostatní příjmy z dlouhodobého majetku. Dále sem patří přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku a přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku. Jestliže obec vlastní akcie obchodních podniků nebo má své obchodní podíly ve společnostech, může mít i kapitálové příjmy z prodeje akcií a z prodeje majetkových podílů. Obec musí o prodeji majetku dobře uvažovat a správně zvolit zda majetek opravdu prodat nebo jen pronajmout.

Transfery

Transfery neboli dotace jsou důležité z několika ekonomických důvodů. Jedním z hlavních je, co se týče příjmové stránky, nesamostatnost územně samosprávných celků. Obec musí realizovat i projekty, které vlastními příjmy není schopná pokrýt. Dotace je poskytována proto, aby obyvatelstvu v různých obcích či regionech, které platí daně se stejnými sazbami, byly obce a regiony schopny poskytovat podobnou skladbu statků a služeb daného standardu. Argumentem ve prospěch poskytování dotací, je i požadavek určitého vlivu a kontroly hospodaření územní samosprávy ze strany ústřední vlády, právě prostřednictvím dotací. Čím je větší podíl dotací (a to zejména účelových) na celkových příjmech územních rozpočtů, tím se zvyšuje kontrola ze strany ústřední vlády.

Dotace jsou většinou poskytovány z rozpočtů vyšší vládní úrovně nižším úrovním (vertikální finanční vztahy). V řadě zemí dochází k přerozdělení příjmů vzniklých v rámci stejné úrovně - bohatší jednotky přispívají chudším jednotkám (horizontální finanční vztahy).

Rozlišujeme dvě základní formy dotací: **specifické účelové dotace**, které jsou poskytovány na předem stanovený účel, a **všeobecné neúčelové dotace**, kdy tuto dotaci obec obdrží na základě stanoveného kritéria, ale využití je v jejich kompetenci. Účelové dotace jsou buď podmíněné se spoluúčastí, nebo bez spoluúčasti. Dále rozlišujeme dotace **nárokové** a **nenárokové**. Můžeme také rozlišovat **dotace schválené rozpočtovým zákonem** (ze státního rozpočtu, z kapitoly všeobecné pokladniční správy a z rozpočtu jednotlivých ministerstev), **dotace ze státního fondu**, **dotace od krajů** a **dotace ze strukturálních fondů Evropské unie**.

2.1.2 Výdaje obce

Jedním z hlavních úkolů obcí je zabezpečení čistých veřejných a smíšených statků pro své občany. Veřejný statek je charakteristický nerivalitou a nevylučitelností ze spotřeby. Naproti

tomu veřejně poskytovaný statek je takový, o kterém se rozhodne, že ho budou poskytovat obce, ale nemusí být veřejný. Veřejně poskytované jsou jak statky veřejné, tak i smíšené. Na statky obec vynakládá výdaje, které jsou zaznamenány v rozpočtu.

Výdaje můžeme dělit z mnoha hledisek. Nejpoužívanějšími jsou:

- podle ekonomického hlediska: běžné a kapitálové;
- podle rozpočtového plánování: plánované a neplánované (Provazníková, 2009, s. 212).

Běžné výdaje

Běžné výdaje tvoří největší část výdajů. Jedná se o běžné, každoročně se opakující potřeby. Především sem patří tzv. mandatorní výdaje. Mandatorní výdaje jsou ty, které nejde účinně ovlivnit. Zpravidla jsou vymezené zákonem. U výdajů obcí jsou to například náklady na mzdy zaměstnanců úřadů nebo na povinnou školní docházku (Provazníková, 2009, s. 213).

Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje slouží k financování investičních potřeb, které časově přesahují jeden fiskální rok, tedy rozpočtové období. Představují náklady na pořízené dlouhodobého majetku obce a na jeho údržbu a obnovu (Provazníková, 2009, s. 213).

2.2 Majetkové hospodaření obcí

Vlastnictví majetku je důležitým ekonomickým předpokladem existence územní samosprávy. Z hospodaření s tímto majetkem plynou příjmy do rozpočtů obcí. O způsobu využívání majetku rozhodují orgány obcí, které jsou za toto hospodaření odpovědny občanům.

Způsob nabytí majetku do vlastnictví obce může být:

- originární – vytvoření majetku (výstavba);
- koupě majetku na trhu;
- zdědění či darování (jako u soukromých osob);
- převod právní cestou;
- vyvlastnění za náhradu.

První tři způsoby se neliší od možností, které mají i jiné subjekty, avšak nabytí na dalších místech je typické pouze pro veřejnoprávní korporace. K přesunu majetku státu na obce právní cestou došlo v období po roce 1991. Do majetku obce se dostal majetek, který obec

vlastnila do zrušení obcí dne 31. 12. 1949. Bylo však nutné rozlišit, komu náleží právo hospodaření s tímto majetkem:

- byl-li to státní orgán, potom majetek zůstává státu;
- byl-li to národní výbor, přecházel majetek na obec.

S majetkem obcí musí být nakládáno hospodárně a účelně v souladu se zájmy a úkoly obce, které jí vyplývají ze zákonem vymezené působnosti. Podle zákona č. 128/200 Sb., o obcích § 38, je obec povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením anebo zneužitím. Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Obce mohou majetek prodat nebo převést na jinou osobu, avšak při nakládání s majetkem musí dodržovat podmínky stanovené zákonem o obcích. Zákon obsahuje přísná omezení při disponování s majetkem. Každá obec musí vždy záměr s majetkem, ať se jedná o prodej, pronájem, směnu či propůjčení majetku, zveřejnit nejméně 15 dní před projednáním v orgánech obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, kde se k němu mohou vyjádřit zájemci a předložit své nabídky. Záměr může obec také zveřejnit způsobem v místě obvyklým. Cena se při převodu majetku sjednává zpravidla ve výši, která je v daném čase a místě obvyklá. Odchylka od ceny musí být odůvodněna. Pokud obec záměr nezveřejní, je úkon neplatný, s výjimkou pronájmu bytů a hrobových míst anebo pronájem a výpůjčku majetku na dobu kratší než 30 dní.

Stát má podle zákona výslovně přiznáno právo si při bezúplatném převodu či přechodu movitých věcí, práva a nemovitostí na obec a při finanční spoluúčasti na pořízení takového majetku obcí vyhradit stanovení podmínek pro další hospodaření a nakládání s tímto majetkem. Kraj má právo při darování movitých věcí, práv a nemovitostí obci a při finanční spoluúčasti na pořízení takového majetku obcí vyhradit si stanovení podmínek pro další hospodaření a nakládání s tímto majetkem (Marková, 2000, s. 30-35).

3 FAKTORY ROZVOJE OBCÍ

Faktory rozvoje obcí nejsou přesně vymezené. Jejich problematikou se zabývá například Janečková s Vašítkovou (1999, s. 122-129) ve své publikaci Marketing měst a obcí. Podle nich jsou faktory rozdělené na vnitřní a vnější.

Vnitřními faktory rozvoje obcí jsou zejména:

- fyzické a přírodní podmínky obce;
- obyvatelstvo;
- ekonomika obce;
- trh práce;
- technická infrastruktura obce;
- občanská infrastruktura obce;
- podnikatelské prostředí.

V rámci přírodních a fyzických podmínek jsou brána kritéria, jako je zeměpisná poloha obce vzhledem k centru země, vyšším územně správním celkům, státním hranicím apod. Dále pak popis terénu, nadmořská výška, výskyt nerostných surovin a zdrojů vody, půda, kvalita životního prostředí a klima.

Faktor obyvatelstvo dává přehled o počtu, skladbě a stavu obyvatelstva a jsou základem pro další plánování, protože z nich lze vyvodit vývoj poptávky po produktech obce. Kritéria faktoru obyvatelstva jsou počet obyvatel s rozdělením na muže a ženy, počet domácností, věková struktura nebo hustota osídlení. Mezi vzdělaností a negativními jevy, kterými je například nezaměstnanost, existuje nepřímá závislost, protože občané s nižším vzděláním jsou méně přizpůsobiví novým podmínkám a zároveň vyšší vzdělání znamená vyšší kvalifikaci pracovní síly.

Mezi velmi významný faktor rozvoje obce patří ekonomika obce, která zkoumá především zaměstnanost podle sektorů národního hospodářství, významnost cestovního ruchu pro rozvoj dané oblasti, analyzuje se postavení největších podniků a pozice malého a středního podnikání.

Trh práce zkoumá především míru nezaměstnanosti obyvatelstva, počet volných pracovních míst v porovnání s regionálním a celostátním průměrem nebo model dojíždění do zaměstnání.

Do pojmu infrastruktura obce patří technická a občanská infrastruktura. Technická infrastruktura představuje dopravu, telekomunikace, doručovatelské služby, voda, odpady, elektřina a zemní plyn. Naproti tomu občanská infrastruktura obce zahrnuje bytovou politiku, školství, zdravotní a sociální péči, kulturu, sport, ubytovací a stravovací zařízení, obchody a služby. Podnikatelské prostředí obce vypovídá o existenci podnikatelských prostor, jako jsou výrobní areály, volné budovy, pozemky, kancelářské prostory, nebytové prostory a další. Také zahrnuje inkubační centra, instituce na podporu podnikání, zdroje kapitálu, zvláštní zóny jako bezcelní a podnikatelské zóny. Za silnou stránku podnikatelského potenciálu ve městě a obci považujeme zejména ty firmy, které se vyznačují lokalizací sídla firmy v obci nebo v subregionu, zaměstnáváním cca 3–10 % produktivního obyvatelstva v obci či spádovém území, zaměřením na výrobu, která využívá místních zdrojů, apod.

Veškerá data, která se týkají výše uvedených kritérií, jsou v podstatě identifikací silných a slabých stránek obce. Tyto faktory se zpracovávají do SWOT analýzy. Jsou základem pro vypracování strategie rozvoje obce. Pro stanovení příležitostí a hrozeb se používají vnější faktory, které mají vliv na vývoj obce.

Vnějšími faktory rozvoje obcí jsou:

- mezinárodní tendence k vytváření větších regionů;
- vytvoření nových stupňů samosprávných celků;
- využívání nových energetických nebo surovinových zdrojů;
- rostoucí význam cestovního ruchu a služeb;
- klesající význam zemědělství a těžkého průmyslu;
- klesající průměrná velikost podniků;
- propojení novou sítí celostátních silničních tras;
- propojení rychlostními železnicemi;
- rostoucí mobilita firem;
- vstupy zahraničního kapitálu;
- rostoucí význam záruky kvality a marketingu;
- rostoucí význam specializovaných kvalifikací;
- rostoucí význam kontaktů mezi firmami, veřejnoprávními institucemi a vzdělávacími institucemi;
- podpůrné programy rozvoje a další.

4 SPOLUPRÁCE OBCÍ

Spolupráce je všeobecně známý pojem, se kterým se každý z nás setkává denně. Lidé i obce spolupracují za účelem dosažení společného cíle. Spolupráce je úsilí, které má prospěch pro všechny zúčastněné aktéry. Umožňuje účinněji a snadněji dosáhnout potřebných cílů a v některých případech není možné cíle dosáhnout bez spolupráce. Příkladem může být žádost o dotaci ze strukturálních fondů Evropské unie, o které se obec nemůže ucházet samostatně.

Spolupráce obcí je upravena zákonem o obcích, v ustanovení § 46 až 53, kde je největší pozornost věnována dobrovolnému svazku obcí, který je nejvýznamnější formou spolupráce obcí. Dalším zákonem, který se spoluprací zabývá, je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Melion, 2000, s. 11).

Obce mohou spolupracovat pouze v rámci samostatné působnosti a existují tři právní možnosti vzájemné spolupráce obcí, které jsou dané zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, a to:

- na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu;
- na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí;
- zakládání právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi, kde zvláštním zákonem je míněn Obchodní zákoník.

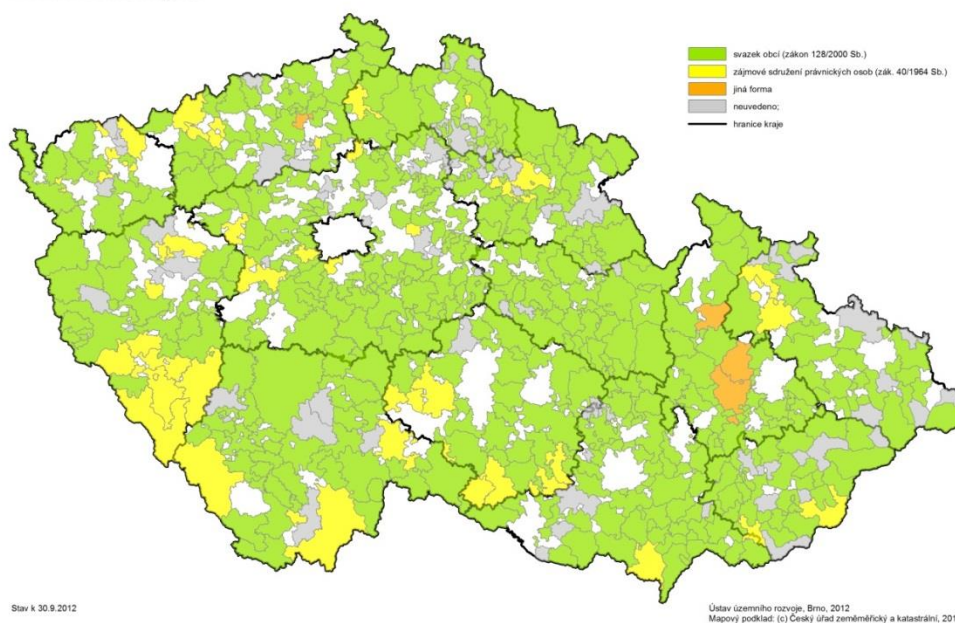
Základním a rozlišovacím hlediskem z pohledu zákona jsou zúčastněné subjekty. Je tak rozlišena spolupráce výhradně mezi obcemi, spolupráci se soukromým sektorem a spolupráce obcí s jinými subjekty veřejné správy (tedy i obcí). Nejznámější formou meziobecní spolupráce je dobrovolný svazek obcí (Galvasová, 2007, s. 25).

4.1 Dobrovolný svazek obcí

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, mají obce právo smluvně vytvářet svazek obcí či do něj vstoupit. Dobrovolný svazek obcí (dále jen DSO) je nejčastější formou spolupráce obcí v České republice, což je znázorněno na obrázku č. 2. Zelená barva reprezentuje DSO na území České republiky k 30. 9. 2012.

DSO patří mezi meziobecní spolupráci, takže členem mohou být pouze obce. Svazky vznikají na základě smlouvy. Zakladatelskou smlouvu musí schválit zastupitelstva jednotlivých obcí. Obce mohou vstupovat již do vzniklého svazku a také z něj mohou vystoupit. To musí rovněž schválit zastupitelstvo dané obce.

Právní forma mikroregionu

Zdroj: www.urr.cz

Obrázek 2 Právní forma mikroregionu

Svazky obcí vykonávají pouze otázky spadající do samostatné působnosti obce. Společný výkon některých úkolů snižuje náklady, což je velmi ekonomické, zvláště pokud se jedná o malé obce. Předmětem činnosti DSO je zajištění vybudování základní infrastruktury. Jsou to úkoly zejména v oblastech školství, zdravotnictví a kultury. Svazky obcí jsou často součástí jiných typů spolupráce, např. euroregionů či místních akčních skupin, a mohou vstoupit i do Národní sítě zdravých měst. Podmínky hospodaření DSO upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Je to stejný zákon, který upravuje hospodaření obcí, proto je hospodaření DSO podobné obcím. Dalším důležitým dokumentem jsou stanovy.

Podle účelu můžeme svazky rozdělit na mikroregiony a monotematické svazky. Označení mikroregion je nejvíce vhodný pro takový svazek obcí, který zastřešuje poměrně kompaktní území s výraznými znaky socioekonomické a geografické sounáležitosti. „Současné metodické přístupy považují za mikroregiony takové svazky obcí, které využívají principu soudržnosti, kdy více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry při realizaci jednotlivých akcí a aktivit s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo částí obcí takto vymezeného území. Monotematické svazky vznikají za účelem realizace úzce vymezeného okruhu činností. Nejčastěji jde o budování technické infrastruktury, kdy se

obce spojují k jejímu pořízení a provozování. Další svébytnou skupinou jsou svazky obcí v oblasti cestovního ruchu. Vedle těchto významnějších tematických skupin existuje nespočetně specifických skupin“.

Doba trvání svazků je u monotematických svazků většinou omezená po dobu trvání projektu. U mikroregionů je doba neomezená a svazek se snaží o celkový komplexní rozvoj území (Galvasová, 2007, s. 30-32).

4.2 Další formy spolupráce

Společná právnická osoba

Společnou právnickou osobu obce založí, je-li potřeba stabilnější spolupráce. Obce zakládají obchodní společnosti a řídí se obchodním zákoníkem. Veškerá práva a povinnosti vyplývají z obchodního zákoníku, a zároveň jsou ovlivněny podílem na společnosti. Podíl se oceňuje mírou účasti obce na čistém obchodním majetku společnosti. Společnost může být založena na dobu určitou, a pokud není doba určena, platí, že je společnost založená na dobu neurčitou. Obchodní společnost vzniká zapsáním do obchodního rejstříku a zaniká dnem, kdy je z rejstříku vymazaná. Zániku předchází její zrušení buď s likvidací, nebo bez likvidace.

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

Jedná se o novější formu spolupráce, která se poprvé objevila v roce 2000 a objevila se v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Po svazku obcí je to druhá nejvyužívanější forma spolupráce. Smlouvu ke splnění konkrétního úkolu mohou uzavírat pouze obce. Může být uzavřena dvěma nebo více obcemi a to na dobu určitou či neurčitou. Předmětem smlouvy je zajištění nějakého úkolu, který spadá do samostatné působnosti obcí. Většinou jde o úkol, který přesahuje hranice obce a z jeho splnění má užitek více než jedna obec.

Místní akční skupiny

Jedná se o spolupráci, kde jsou účastníky různé subjekty v území. Spojují subjekty veřejného i soukromého sektoru. Může se jednat o spojení obcí, svazků obcí, podnikatelů, nestátních neziskových organizací či neorganizovaných občanů. Nejčastější formou je občanské sdružení. Dále se jedná o zájmové sdružení právnických osob a o obecně prospěšnou společnost.

Místní agenda 21

Místní agenda 21 (dále jen MA21) je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni. Jedná se o zapojování měst, obcí a regionů do plánování rozvoje. MA21 je proces, který zkvalitněním správy věcí veřejných, strategického plánování, zapojováním veřejnosti a využíváním všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života obyvatel a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních. Realizátory MA21 mohou být města, obce i regiony.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru

Jednou ze specifických forem této spolupráce je Partnerství veřejného a soukromého sektoru známé jako PPP- Public Private Partnership. Tato forma spolupráce vzniká za účelem využití zdrojů a schopnosti soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb. Existují dva způsoby řešení této spolupráce. V prvním případě založí obec, kraj, region, stát nebo jiná veřejná instituce s právnickou nebo fyzickou osobou samostatnou společnost, tzv. společnost pro zvláštní účel. V druhém případě soukromý investor vloží finanční prostředky do vytvoření veřejně prospěšné stavby, tu potom spravuje a provozuje. Za tuto službu platí veřejný sektor, popřípadě dostává soukromý investor prostředky přímo od koncových uživatelů.

Svaz měst a obcí České republiky

Svaz měst a obcí České republiky je organizací, jejímiž členy mohou být pouze obce. Tato pravomoc je opět zakotvena zákonem 128/2000 Sb., o obcích. Cílem svazu je hájit společné zájmy a práva členských obcí, vytvářet podmínky pro řešení problémů a otázek společných pro jeho členy. Svaz je organizace založená jako sdružení právnických osob. K zajištění požadavků jsou zřízeny komory svazu (Komora statutárních měst, Komora měst, Komora obcí). Svaz spolupracuje na návrzích legislativních opatření formou připomínkování právních norem v oblasti místních samospráv, čímž napomáhají tvorbě regionální politiky.

Národní síť zdravých měst

Jedná se o zájmové sdružení právnických osob. Členové mohou být municipality (obce, města, kraje) a sdružení municipalit (ty které jsou právnickými osobami). Členem se však může stát i právnická osoba nemunicipálního charakteru, pokud se rozhodne respektovat stanovy, které platí pro Národní síť zdravých měst (dále jen NSZM). NSZM poskytuje svým členům poradenství v oblasti spolupráce a výměny zkušeností a přístupu k finančním zdrojům

(státním i evropským) včetně konzultací k přípravě projektů. Také nabízí pomoc při zpracování strategie rozvoje nebo zprostředkování spolupráce s odbornými partnery v ČR i zahraničí.

Přeshraniční impulzní centra

Přeshraniční impulzní centra jsou evropským pilotním programem, který pomáhá překonávat společenské a technické hranice. Hlavním předmětem je hospodářství, ale i kultura a sociální oblast. Tato forma spolupráce nabízí pomoc při realizaci zahraničních projektů a aktivit každodenního života. Zároveň by měla realizací společných aktivit odstranit v daném regionu stávající předsudky a motivovat obyvatelstvo k přeshraniční spolupráci. Jedná se například o spolupráci obcí Dolního Rakouska, České republiky, Slovenska a Maďarska.

Euroregiony

Jedná se o nadnárodní formu spolupráce obcí evropských států. Díky euroregionům se rozvíjí přeshraniční spolupráce a jejich cílem je překonávat hranice a postupně snížit význam státních hranic. Euroregiony nejsou s Evropskou unií nijak spojeny, protože existují i v nečlenských zemích a řadu svých projektů financují nezávisle na Evropské unii. U nás Euroregiony fungují zpravidla jako zájmová sdružení právnických osob nebo jako sdružení subjektů na základě smlouvy. Spolupráce vzniká na územích, kde existuje nějaká kulturní a hospodářská spojitost překračující státní hranice. Cílem je zlepšování životních podmínek pro obyvatele zejména v sociální oblasti, kultury, hospodářství a infrastruktury. Hlavním motivem je tedy odstranění nerovností a vyrovnaní sociálního a ekonomického rozvoje na obou stranách hranice.

Partnerská města a obce

Většina měst a obcí České republiky spolupracuje s partnerskými městy a obcemi evropských států. Výjimkou není spolupráce i s více městy či obcemi. Mezi nejčastější cíle této spolupráce patří konzultace a přenos poznatků v oblasti veřejné správy, kulturní a společenská spolupráce, výměnné pobyty, spolupráce v oblasti dopravy, územního plánování a podpory cestovního ruchu a spolupráce na projektech. Významným rysem této spolupráce je finanční výpomoc od zahraničních partnerů. Partnerství měst a obcí je pomocí grantů, konferencí a seminářů podporována i Evropskou unií (Galvasová, 2007, s. 32-43).

5 SVAZEK OBCÍ POD KUNĚTICKOU HOROU

5.1 Analýza území svazku

5.1.1 Obecná charakteristika svazku

Svazek obcí pod Kunětickou horou (dále jen „svazek“) se nachází v Pardubickém kraji severně od města Pardubice. Dominantou svazku i symbolem kraje je Kunětická hora, na které se tyčí hrad ze 13. století. Hrad se nachází v obci Ráby a spravuje ho Národní památkový ústav. Každoročně se zde pořádá mnoho akcí, které přilákají zejména v letních měsících spoustu turistů. Jednou z nejznámějších akcí je každoročně pořádaný Let čarodějnic. Dalším populárním místem je Muzeum perníku jinak známé jako Perníková chaloupka. Region má na svém území mnoho cyklostezek a několik písků, proto je velmi oblíbenou rekreační oblastí pro obyvatele okolních měst a obcí. Počet písků v regionu je jednou z velkých předností oblasti svazku.

První spolupráce obcí se datuje do roku 1999, kdy bylo založeno Sdružení obcí pod Kunětickou horou. Dne 19. září 2002 navázal na spolupráci sdružení Svazek obcí pod Kunětickou horou, jejímiž členy se stalo všech 16 obcí sdružení. Aktuálně je sídlo svazku v Dřítči a tvoří ho 15 obcí: Borek, Bukovina nad Labem, Čeperka, Dřítč, Hrobice, Kunětice, Libišany, Němčice, Podůlšany, Ráby, Staré Hradiště, Staré Ždánice, Stěblová a Újezd u Sezemic. Do konce roku 2009 byly ve svazku i Opatovice nad Labem, obec ale spolupráci ukončila. Jako důvod obec uvedla, že je pro ně spolupráce po finanční stránce nevýhodná. Na obrázku č. 3 vidíme aktuální složení svazku. Vidíme, že spolu obce sousedí, což ale není podmínka pro založení dobrovolného svazku obcí.

Zdroj: www.svazekpkh.oblast.cz

Obrázek 3 Svazek obcí pod Kunětickou horou k 31. 12. 2012

Svazek obcí pod Kunětickou horou je právnickou osobou podle § 49 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Předmětem činnosti svazku je spolupráce v oblasti strategie a problémech týkajících se svazku. Dále jsou předmětem spolupráce i aktivity a akce, které se z objektivních důvodů týkají jednoho či části členů, pokud jsou v souladu se zájmy svazku (Svazek obcí pod Kunětickou horou, 2002).

K rozvoji svazku přispívá i občanské sdružení Místní akční skupina Region Kunětické hory (dále jen „MAS Region Kunětické Hory“), jehož členem je i Svazek obcí pod Kunětickou horou. Území, které tvoří MAS Region Kunětické hory je znázorněn na obrázku č. 4.

Zdroj: www.masrkh.oblast.cz

Obrázek 4 Místní akční skupina Region Kunětické hory

Stejně jako obce i Svazky obcí jsou zastoupeny určitými orgány. Orgány Svazku obcí pod Kunětickou horou jsou podle stanov:

- rada svazku;
- předseda svazku;
- jednatel svazku;
- revizor účtu.

Předsedou svazku je Jozef Petrenec. Rada svazku je nejvyšším orgánem. Podle stanov se rada musí scházet minimálně dvakrát do roka. Členy rady svazku jsou všechny členské obce

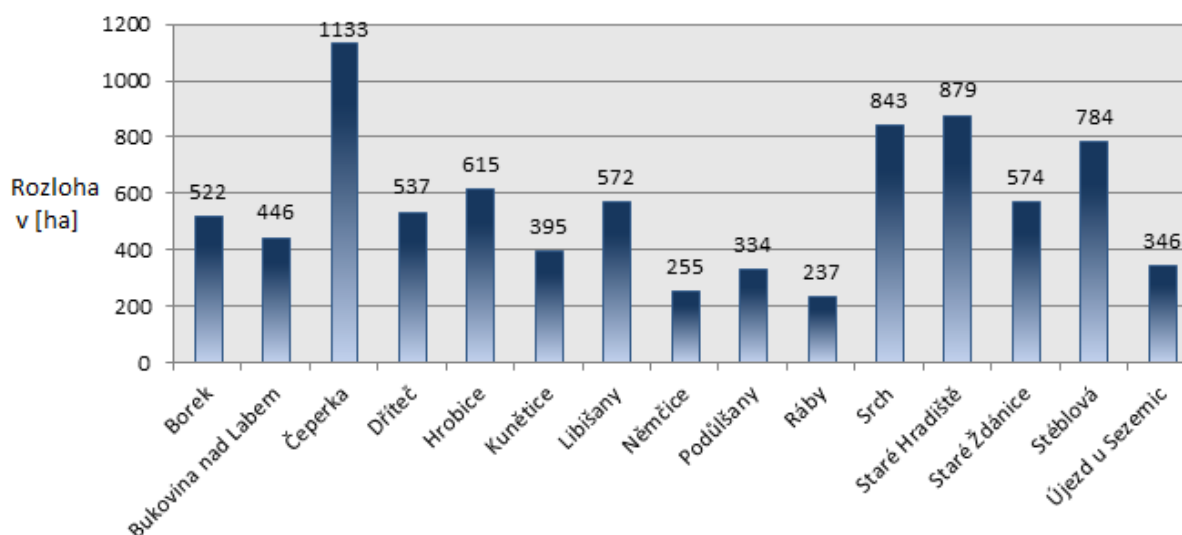
zastoupené starostou nebo místostarostou, popřípadě jinou delegovanou osobou. Rada Svazku obcí pod Kunětickou horou se schází čtyřikrát ročně a je tvořena jednotlivými zástupci obcí. Zápisy ze zasedání rady si každý může pohlédnout na internetových stránkách svazku. Předmětem první schůze je specifikace využití dotací, v červenci se schvaluje závěrečný účet a na poslední schůzi se schvaluje rozpočet na následující rok. Rada se může usnášet, pokud jsou přítomni alespoň dvě třetiny členů rady. K platnému rozhodnutí je potřeba souhlas dvoutřetinové většiny.

Dobrovolné svazky obcí hospodaří stejně jako obce podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Příjmy svazku tvoří zejména příjmy z vlastní činnosti, úvěry, dary a jiné nahodilé příjmy, výnosy majetku svazku, členské příspěvky obcí, vstupní poplatky nových členů a dotace (Svazek obcí pod Kunětickou horou, 2002).

Každoročním příjmem jsou členské příspěvky obcí, jichž výši stanovila rada svazku ve výši 10 Kč na obyvatele. Na ukázkou výpočtu členských příspěvků, jsou v následující tabulce uvedeny příspěvky rozdělené podle obcí. Například v roce 2011 získal svazek do rozpočtu 79 600 Kč právě z těchto příspěvků.

5.1.2 Rozloha a obyvatelstvo svazku

Rozloha svazku obcí pod Kunětickou horou je 8 472 ha. Rozloha všech obcí svazku k 31. 12. 2012 je znázorněná v obrázku č. 5.

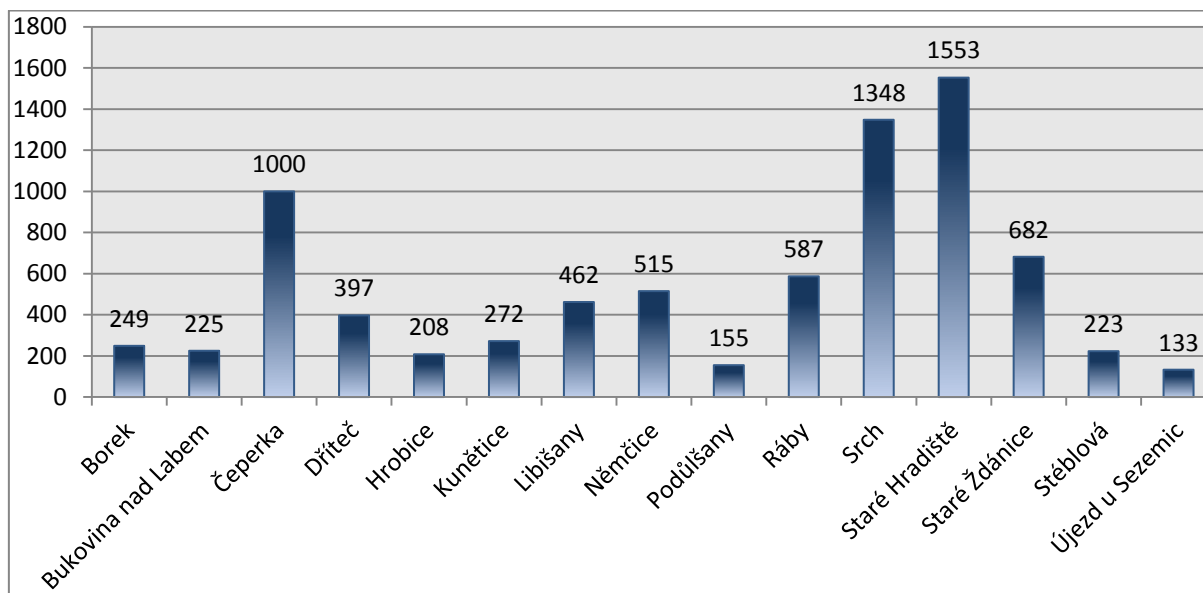

Zdroj: www.mesta.obce.cz

Obrázek 5 Struktura Svazku obcí pod Kunětickou horou podle rozlohy obcí

Z grafu na obrázku můžeme vyčíst, že podle rozlohy se největším řadí obce Čeperka, Srch a Staré Hradiště. Nejmenšími obcemi jsou Němčice a Ráby.

Počet obyvatel svazku byl v roce 2011, kdy proběhlo sčítání lidí, domů a bytů, 8 009 obyvatel. Rozdělení počtu obyvatel svazku podle obcí k 23. 3. 2011 je znázorněno na následujícím obrázku.

Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 6 Struktura Svazku obcí pod Kunětickou horou podle počtu obyvatel v obcích

Podle velikostních kategorií obcí se svazek skládá pouze z malých obcí. Nejvíce obcí, celkem 7, se řadí do kategorie 200 až 499 obyvatel, což je druhá nejnižší velikostní kategorie. Nejvíce obyvatel žije v Čeperci, Starém Hradišti a Starých Ždánicích. Nejméně obyvatel mají Hrobice, Podůlšany a Újezd u Sezemic.

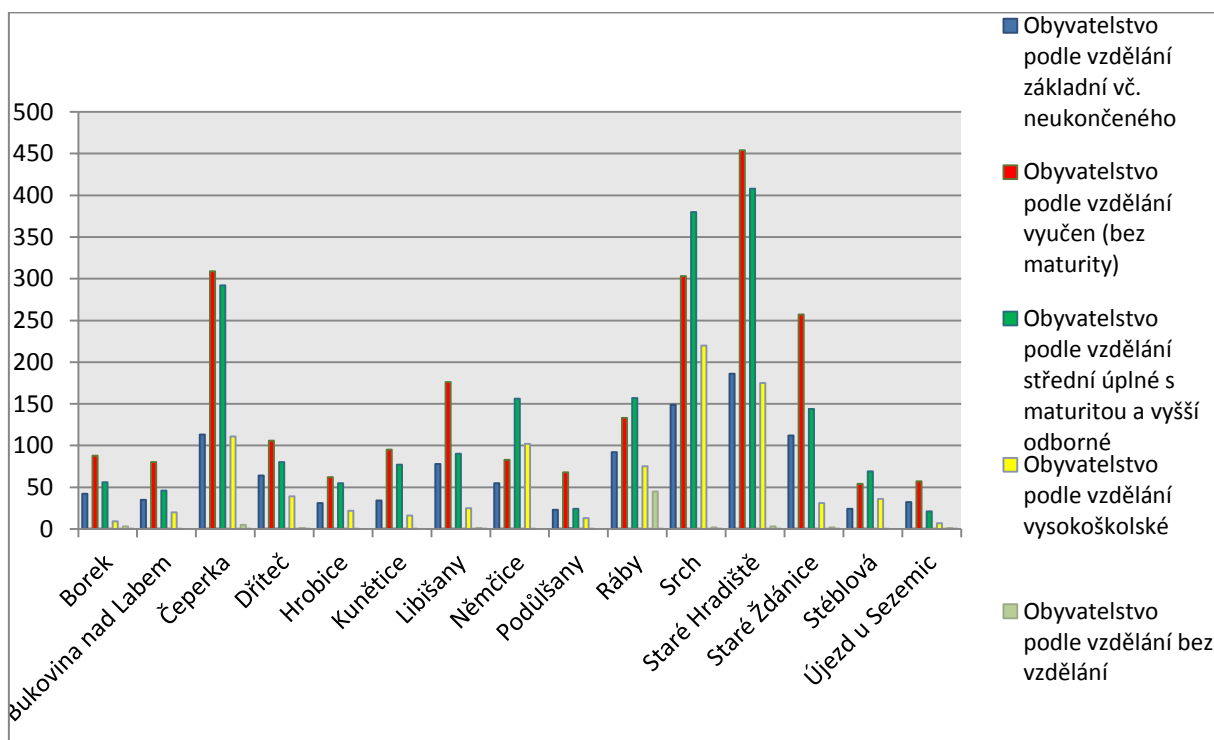
Vývoj celkového počtu obyvatel svazku je znázorněn v tabulce č. 2. Při porovnání celkového vývoje počtu obyvatel od roku 1991 lze v regionu pozorovat rostoucí trend. Je však zřejmé, že přírůstek obyvatel v obcích se netýká celého regionu, ale zejména Srchu, Dřiteče a Starého Hradiště. Nicméně největší nárůst obyvatel zaznamenaly Němčice. Počet obyvatel se v Němčicích za posledních deset let více než ztrojnásobil, což bylo způsobeno výstavbou nové obytné čtvrti v obci. Lze předpokládat, že vývoj obyvatel svazku do budoucna bude dále pokračovat s rostoucí tendencí, jelikož obce regionu mají dobrý dosah ke krajským městům (Pardubice, Hradec Králové), což obyvatelům svazku umožňuje větší pracovní příležitosti a zároveň levnější a klidnější bydlení.

Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel ve Svazku obcí pod Kunětickou horou

Obec	Počet obyvatel			Změna počtu obyvatel v %	
	3.3.1991	1.3.2001	26.3.2011	1991 až 2001	2001 až 2011
Borek	194	196	249	1,03 %	27,04 %
Bukovina nad Labem	208	215	225	3,37 %	4,65 %
Čeperka	854	927	1 000	8,55 %	7,87 %
Dříteč	243	237	397	-2,47 %	67,51 %
Hrobice	163	187	208	14,72 %	11,23 %
Kunětice	224	254	272	13,39 %	7,09 %
Libišany	385	409	462	6,23 %	12,96 %
Němčice	114	121	515	6,14 %	325,62 %
Podůlšany	157	151	155	-3,82 %	2,65 %
Ráby	515	551	587	6,99 %	6,53 %
Srch	804	918	1 348	14,18 %	46,84 %
Staré Hradiště	1 097	1 170	1 553	6,65 %	32,74 %
Staré Ždánice	583	583	682	0,00 %	16,98 %
Stéblová	148	160	223	8,11 %	39,38 %
Újezd u Sezemic	137	115	133	-16,06 %	15,65 %
CELKEM	5 826	6 194	8 009	7,68 %	25,34 %

Zdroj: Český statistický úřad a vlastní zpracování

Stupeň vzdělání vysoce ovlivňuje trh práce a tím i zaměstnanost. Struktura obyvatel podle vzdělání je zaznamenána na obrázku č. 7. Pokud porovnáme vzdělanost obyvatel v obcích svazku, patří mezi nejvzdělanější obec Němčice, které mají 65,15 % obyvatel se středoškolským vzděláním s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním. Podobně na tom jsou i obce Srch (59,93 %) a Stéblová (57 %). Nejhůře na tom je, co se týče vzdělanosti, Újezd u Sezemic (27,73 %) a Podůlšany (23,73 %), které se řadí podle počtu obyvatel i rozlohy mezi nejmenší obce svazku. S podobně nízkými hodnotami kolem 30 % jsou i obce Borek, Libišany a Staré Ždánice.

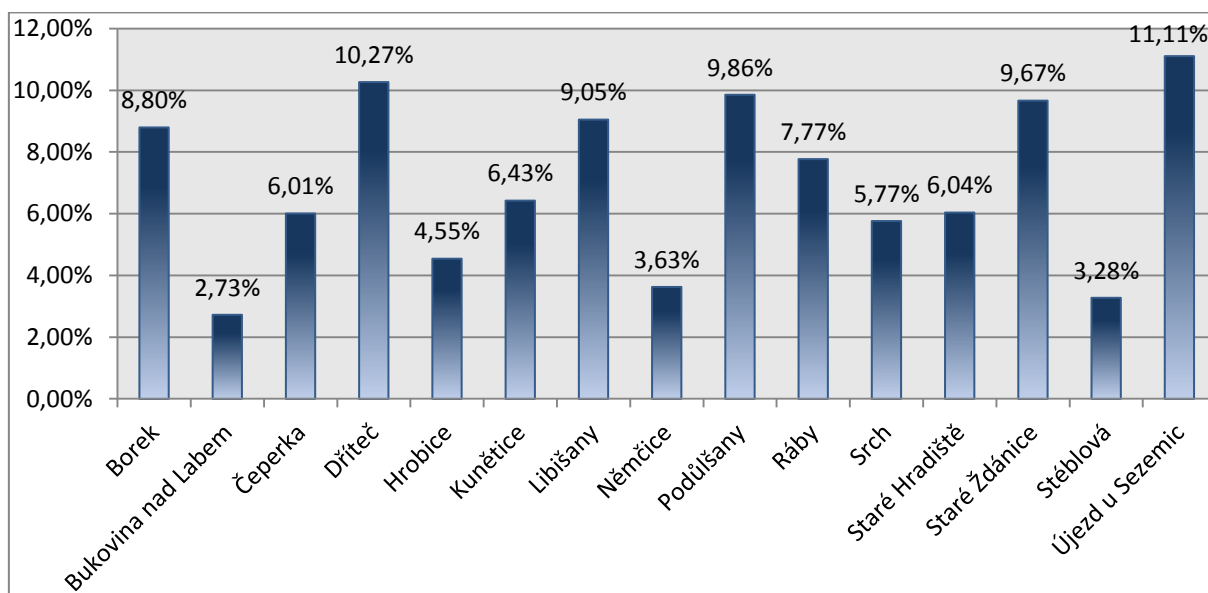
Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 7 Obyvatelstvo podle vzdělání

5.1.3 Analýza nezaměstnanosti

Aktuálním problémem, který řeší většina rodin České republiky, je strach o ztrátu zaměstnání člena rodiny, a tím nemožnost pokrytí běžných výdajů domácnosti. Míra nezaměstnanosti ve svazku ve sledovaném období, v březnu roku 2011, byla 6,65 %. Míra nezaměstnanosti v České republice v tom samém období 9,2 %. Pokud míru nezaměstnanosti ve svazku porovnáme s hodnotou pro celou Českou republiku, je na tom Svazek obcí pod Kunětickou horou velmi dobře. O tuto nízkou míru nezaměstnanosti se zasluhuje především poloha regionu, velmi dobrá dostupnost krajských měst, kde je počet pracovních pozic přirozeně mnohem více, než v malých městech a obcích. Hodnoty míry nezaměstnanosti jsou zaznamenány v obrázku č. 8.

Přestože průměrná míra nezaměstnanosti ve svazku je o téměř o tři procentuální body nižší než v České republice, je z grafu zřejmé, že se nízká nezaměstnanost netýká všech obcí svazku.

Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 8 Míra nezaměstnanosti

Nejlépe jsou na tom tedy obce Bukovina nad Labem, Němčice a Stéblová. Němčice a Stéblová jsou, jak bylo zmíněno výše, zároveň nejvzdělanějšími obcemi svazku. Největší nezaměstnanost je naopak v Dřítěči, Podůlšanech a v Újezdu u Sezemic, přičemž Podůlšany a Újezd u Sezemic patří mezi obce s nejméně vzdělaným obyvatelstvem. Na nezaměstnanost má vliv mnoho faktorů a jedním je právě dosažené vzdělání, dále také počet pracovních pozic v obci nebo podíl absolventů mezi ekonomicky aktivním obyvatelstvem, protože absolventi škol naleznou práci mnohem obtížněji než zájemci s dlouholetou praxí. V malých obcích ovlivňuje zaměstnanost z velké části i možnost dojíždění. Obce svazku mají většinou problém s autobusovými či vlakovými spoji, které jezdí s malou frekvencí. Například v obci Dřítěč, kde je míra nezaměstnanosti jedna nejvyšších ve svazku, jezdí pouze autobusový spoj, a to do Pardubic pětkrát denně a do Hradce Králové pouze čtyřikrát. Další komplikací je to, že první spoj jede až kolem osmé hodiny, což značně nekoresponduje se začátkem pracovní doby. Z toho vyplývá, že zaměstnanost ovlivňuje i vlastnictví dopravního prostředku, protože není možnost, aby byl zaměstnanec závislý pouze na veřejné dopravě.

5.1.4 Sociální a technická infrastruktura

Sociální infrastruktura, označovaná také jako občanská vybavenost, je soubor obslužných činností pro obyvatelstvo. Jako občanskou vybavenost označujeme školská zařízení, obecní knihovny, kina, obchody, stravovací zařízení, sportovní zařízení nebo zdravotnické služby.

Ve Svazku obcí pod Kunětickou horou je celkem šest mateřských škol, a to v obcích Čeperka, Dříteč, Ráby, Srch, Staré Hradiště a Staré Ždánice. Základní školy jsou ve svazku pouze v Čeperce, Dřítči, Srchu a Starých Ždánicích. Jedná se o základní školy pouze s prvním stupněm, čili 1. - 4. třída. Na území svazku není devítiletá základní škola ani střední škola.

Ve svazku je celkem 10 knihoven a jedno kino. Co se týče sportovního využití, je v devíti obcích hřiště a ve čtyřech obcích i tělocvična.

Lékařská péče ve svazku je nedostatečná, na území svazku není ani jeden praktický lékař. Pouze dva zubní lékaři jsou ve Starém Hradišti.

Ani v jedné z obcí se nenachází Hasičský záchranný sbor ČR ani Policie ČR. Obce svazku jsou na tom pozitivně s přítomností dobrovolných hasičů, kteří jsou ve všech obcích kromě Němčic.

V rámci udržitelného rozvoje je nutné podpořit rozvoj a v některých případech i obnovu občanské vybavenosti, jejíž nedostatek přispívá k odlivu obyvatel z malých obcí.

Vzhledem k občanské vybavenosti je výhodná pozice svazku, který se nachází v blízkosti dvou krajských měst, Pardubic a Hradce Králové. Toto umístění je výhodné pro obyvatele svazku.

Technická infrastruktura je nedostatečná, především se jedná o kvalitu místních komunikací, jejichž stav je v mnoha případech alarmující. Ve všech obcích Svazku pod Kunětickou horou je zaveden plyn, vodovod a kanalizace.

5.2 Strategie rozvoje

V rámci trvale udržitelného rozvoje byl v roce 2008 vypracovaný strategický rozvojový dokument zvaný „Koncepce rozvoje Svazku obcí pod Kunětickou horou“. Realizační období plánu je od roku 2008 až 2013 a navazuje na koncepci z roku 2000. Tento plán vypracovala K. Korejtková, zástupce firmy VN KONZULT, s. r. o.

V rámci této koncepce bylo specifikováno šest hlavních rozvojových priorit:

- infrastruktura – logistika;
- ekonomický potenciál;
- zemědělství a rozvoj obce;
- lidské zdroje;
- životní prostředí;
- cestovní ruch.

Infrastruktura – logistika

Cílem tohoto bodu je zlepšit stav infrastruktury, čímž se zlepší kvalita života v obcích svazku. Stav technické infrastruktury není v současné době vyhovující. Zejména se jedná o stav komunikací a kanalizačních systémů.

V rámci tohoto byla stanovená opatření, kterými se cíle podaří dosáhnout. Jednotlivá opatření jsou:

- napojení svazku obcí a regionu na republikovou síť;
- vypracování rozvojových dokumentů, plánů a generelů;
- vytvoření integrovaných regionálních systémů;
- rozvoj technické infrastruktury.

Tyto opatření naplňují pomocí svých aktivit jednotlivé obce nebo celý svazek. Svazek například podporuje opravy chodníků a komunikací nebo výstavbu objektů pro seniory. Například ve Starém Hradišti se nachází nově otevřený penzion pro seniory, který tuto naplňuje rozvojovou prioritu týkající se infrastruktury.

Ekonomický potenciál

Cílem tohoto bodu je tvorba nových pracovních příležitostí pomocí podpory malého a středního podnikání, protože v malých obcích jsou subjekty malého podnikání hnacím motorem venkovské ekonomiky.

Jednotlivá opatření jsou:

- transformace výrobního prostředí na úroveň standardní tržní ekonomiky cestou restrukturalizace;
- optimalizace a inovace oborů, výrob a technologií;
- podpora malého a středního podnikání (vznik průmyslových zón a technických zázemí, vytvoření podnikatelských inkubátorů, vytvoření příznivých podmínek pro malé a střední podnikatele, vytvoření partnerství MSP a představitelů obcí, nabídka nevyužitých ploch a objektů, podpora odbytu místních tradičních výrobků, řemesel a krajových specialit v rámci rozvoje místních, respektive regionálních aktivit kulturně společenského charakteru (např. tradiční trhy, jarmarky, festivaly, slavnosti atd.).

Zemědělství a rozvoj venkova

V regionu je území značně zemědělsky využívané, na území svazku jsou malá agrodružstva a samostatní zemědělci. Proto cílem tohoto bodu je rozšířit nabídku regionálních produktů ve spolupráci se zemědělci a zároveň stabilizovat život obyvatel.

Jednotlivá opatření jsou:

- stabilizovat život obyvatel venkova cestou tradičních i nových forem zemědělských i nezemědělských aktivit při respektování krajinnotvorných funkcí zemědělství a lesnictví;
- obnova přirozených center obcí;
- obnova a údržba architektonických památek.

Lidské zdroje

Cílem je rozšířit nabídku služeb a volnočasových aktivit pro obyvatele svazku. Orientace je především na rekvalifikaci a samovzdělávání. K zajištění by mělo být v obcích internetové připojení a knihovny.

Jednotlivá opatření jsou:

- optimalizace sítě a kapacit vzdělávací soustavy, zdravotních, sociálních, kulturních a sportovních zařízení;
- zlepšování životních podmínek obyvatelstva a dosažení souladu mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce;
- rozšíření možností celoživotního vzdělávání;
- rozšiřovat a zkvalitňovat nabídku volnočasových aktivit, vč. sportovních činností.

Životní prostředí

Cílem je zlepšení stavu životního prostředí a zajistit jeho udržitelnost. Do budoucna je zde možnost využít obnovitelných zdrojů k tvorbě biomasy. V rámci tohoto bodu by se mělo dbát na ekologickou výchovu mládeže.

Jednotlivá opatření jsou:

- zajištění zdravého životního prostředí a ochrany obyvatelstva;
- využívání přírodního a nerostného bohatství při uplatňování zásad trvale udržitelného rozvoje;
- péče o krajinu a přírodní prostředí;

- podpora využívání obnovitelných zdrojů energie;
- budování sběrných dvorů.

Cestovní ruch

Cestovní ruch je jednou z oblastí, kterou hojně podporuje Evropská unie. Cílem je vytvořit nové produkty cestovního ruchu. Na území svazku chybí ubytovací kapacity a služby v pohostinství. Rovinaté území svazku dává prostor pro budování cyklotras. Zviditelnění nabídek pro turisty je prostřednictvím pořádaných akcí, které zviditelní nabídku.

Jednotlivá opatření jsou:

- zvyšování kvality služeb a celoročního využití kapacit cestovního ruchu;
- dobudování středisek letní a zimní rekreace a rozvoj vhodných forem turistiky a cestovního ruchu;
- rozšíření nabídky produktů ČR (cyklostezky, cyklotrasy s parkovišti, půjčovny jízdních kol, naučné stezky, fit stezky, mobiliář pro turisty, vyhlídková místa, odpočinkové a relaxační zóny);
- podpora a pořádání společných kulturních a sportovních akcí (zajištění výměny a šíření informací);
- informační systém svazku obcí (infocentrum, informační tabule, interaktivní informační stojany);
- propagace (Korejtková, 2008).

6 ZHODNOCENÍ PŘÍNOSŮ A NÁKLADŮ SPOLUPRÁCE

6.1 Dotazníkové šetření

Cílem výzkumu bylo zhodnotit spolupráci obcí. Jako metodu pro sběr informací bylo použito dotazníkové šetření. Dotazování je jedna z metod získávání statistických údajů. Dotazník (příloha) zaměřený na spolupráci obcí se obsahuje 14 otázek. Skládá se především z uzavřených otázek, kdy měl respondent na výběr několik daných odpovědí. Dvě otázky byly otevřené, aby se respondent mohl k dané problematice plně vyjádřit.

Výběr respondentů byl účelový. Dotazník byl rozdán starostům obcí, které jsou členem Svazku obcí pod Kunětickou horou. Výzkum probíhal na začátku dubna roku 2013. Dotazník byl anonymní a probíhal písemnou a telefonickou formou, čímž byla částečně eliminována nízká návratnost, která je pro písemné dotazování charakteristická. Z patnácti rozdaných dotazníků se jich 13 vrátilo vyplněných, návratnost dotazníků tedy byla 86,67%.

Výzkumné hypotézy

Cílem výzkumu je zhodnotit spolupráci obcí, proto byly stanovené tři hypotézy, které dotazování potvrdí či vyvrátí. Výzkumné hypotézy jsou:

- **Fungování svazku obcí je pro členské obce prospěšné.**
- **Svazek obcí pomáhá urychlit projekty.**
- **Projekty svazku obcí jsou efektivní**

6.2 Testování statistických hypotéz

Testování hypotéz je jedna ze statistických metod. Cílem testování je potvrdit či vyvrátit určitou vlastnost základního souboru. Abychom danou hypotézu mohli přesně otestovat, museli bychom prověřit celý základní soubor. To by bylo finančně i časově velmi náročné. Jednodušší alternativou je podrobit šetření jen část základního souboru a výsledky převést na celý základní soubor. Pro testování výše uvedených hypotéz jsou základním souborem veškeré obce zapojené do spolupráce formou dobrovolného svazku obcí. Pro ověření výroků jsme testování podrobili výběrový soubor, kterým jsou obce Svazku pod Kunětickou horou.

K testování hypotéz lze použít několik metod. V této práci byl na ověření použit **test hypotézy o relativní četnosti**, kdy testujeme předpoklad, že relativní četnost v základním souboru se rovná určitému číslu π_0 .

Nulová hypotéza je tedy:

$$H_0 : \pi = \pi_0$$

Proti této hypotéze stavíme jinou, alternativní hypotézu, která je v tomto případě podle situace:

$$H_1 : \pi \neq \pi_0 \quad H_1 : \pi < \pi_0 \quad H_1 : \pi > \pi_0$$

Před začátkem testování je třeba určit si hladinu významnosti α , což je pravděpodobnost chyby. Nejčastější a ve statistice nejpoužívanější hodnota hladiny významnosti je 0,05. Tato hodnota byla použita ve všech testech, které tato práce obsahuje.

Při ověřování hypotéz potřebujeme vypočítat testovací kritérium a určit, zda padlo do kritické oblasti. Pro výpočet použijeme vztah:

$$U = \frac{p - \pi_0}{\sqrt{\frac{\pi_0(1 - \pi_0)}{n}}}$$

K výpočtu testovacího kritéria je třeba nejprve určit p , což je pozorovaná či zjištěná relativní četnost. Ta lze vypočítat podílem sledované varianty znaku n_i a rozsahu výběru n .

$$p = \frac{n_i}{n}$$

Pokud zvolíme hladinu významnosti $\alpha=0,05$, dostaneme pro jednotlivé alternativní hypotézy tyto kritické obory:

$$\textit{Pro } H_1 : \pi < \pi_0 \textit{ platí } U \leq -1,645$$

$$\textit{Pro } H_1 : \pi > \pi_0 \textit{ platí } U \geq 1,645$$

$$\textit{Pro } H_1 : \pi \neq \pi_0 \textit{ platí } U \leq -1,96 \textit{ a } U \geq 1,96$$

Závěrem testu je buď přijetí či zamítnutí nulové hypotézy. Pokud nulovou hypotézu zamítáme, přijímáme hypotézu alternativní (Hindls, 2007, str. 133-140).

Další metodou testování hypotéz je **Wilcoxonův test**. Jedná se o neparametrický test a je podobný testu znaménkovému, ale tento má však vyšší citlivost.

Jako u všech ostatních testů je prvním bodem určení nulové a alternativní hypotézy, které jsou v případě Wilcoxonova testu:

$$H_0: \tilde{d} = d_0$$

$$H_1: \tilde{d} \neq d_0$$

Wilcoxonův párový test, který byl použit v této práci, je založený na pořadí R_i . V případě, že nám u několika hodnot vyjde stejné pořadí, přiřazujeme průměrné pořadí. Pokud test používáme jako párový, musíme zavést náhodnou veličinu $D_i = X_i - Y_i$.

Celý princip spočívá ve stanovení pořadí absolutní hodnoty D_i . Pro výpočet testu potřebujeme součet pořadí kladných hodnot a součet pořadí záporných hodnot.

$$s^+ = \sum_{x_i \geq 0} r_i^+$$

$$s^- = \sum_{x_i < 0} r_i^-$$

Dalším krokem je vybrat minimální hodnotu součtu. Z tabulek zjistíme danou kritickou hranici. Pro Wilcoxonův test platí, že H_0 zamítáme, pokud platí: $s \leq w_{\alpha,n}$, kde w je kritická hranice Wilcoxonova testu (Kubanová, 2003, s. 94-95).

6.3 Výsledky dotazníkového šetření

6.3.1 Hypotéza 1: Fungování svazku je pro členské obce prospěšné

Na ověření první hypotézy byly použity výsledky ze čtyř otázek. První otázka zjišťovala, jak starostové vnímají spolupráci ve svazku. Další otázka ověřila, zda svazek přispívá k rozvoji obcí. Poslední dvě otázky zkoumaly prospěšnost pro obce prostřednictvím projektu instalace měřičů rychlosti. Třetí otázka zjišťovala, zda jsou starostové rádi za realizaci projektu. Poslední otázka byla, zda jsou starostové spokojeni s rozdělením projektu a finančních prostředků na něj mezi jednotlivé obce. Odpovědi na tyto otázky jsou zaznamenány v tabulce č. 3.

Tabulka 3 Odpovědi respondentů pro potvrzení první hypotézy

1. otázka		2. otázka		3. otázka		4. otázka		Σ četností
Odpověď	absolutní četnost	Odpověď	abs. četn.	Odpověď	abs. četn.	Odpověď	abs. četn.	
naprosto pozitivně	3	naprosto souhlasím	6	ano	10	ano	8	27
převážně pozitivně	9	převážně souhlasím	6	spíše ano	2	spíše ano	3	20
převážně negativně	1	převážně nesouhlasím	1	spíše ne	1	spíše ne	1	4
naprosto negativně	0	naprosto nesouhlasím	0	ne	0	ne	1	1

Zdroj: vlastní

V prvním sloupci je vždy seznam možných odpovědí a v druhém je absolutní četnost, což je počet respondentů, kteří odpověď zvolili. Pro potvrzení hypotézy byl použit **test hypotézy o relativní četnosti**.

Vstupní data, která byla použita pro výpočet, jsou $p=0,9038$ a $\pi_0=0,5$. Hodnotu π_0 volíme takovou, protože přesnou hodnotu neznáme, a takhle uvažujeme největší rozptyl, tím pádem výsledek o potřebném rozsahu výběru za nejméně příznivých podmínek. Abychom mohli hypotézu ověřit, je nutné zvolit si hypotézu nulovou a alternativní.

$$H_0 : \pi = 0,5$$

$$H_1 : \pi > 0,5$$

$$Pro \quad H_1 : \pi > \pi_0 \quad platí \quad U \geq -1,645$$

Hodnota testovacího kritéria vyšla 5,8236, čili padla do kritické oblasti, protože $5,8236 \geq 1,645$, nulovou hypotézu zamítáme a přijímáme alternativní hypotézu. Můžeme tvrdit, že s 95% spolehlivostí je fungování svazku pro členské obce prospěšné.

6.3.2 Hypotéza 2: Svazek obcí pomáhá urychlit projekty

Na ověření této hypotézy byly použity výsledky ze tří otázek zaměřených právě na urychlení projektů. Vzhledem k tomu, že byl dotazník rozdán obcím Svazku pod Kunětickou horou, zaměřily se otázky na jeden z největších projektů, který svazek realizoval, a to na instalaci měřičů rychlosti. Výběr odpovědí a jednotlivé četnosti jsou zaznamenány v tabulce č. 4. K ověření hypotézy použijeme opět **test hypotézy o relativní četnosti** (Hindls, 2007, s. 140).

Tabulka 4 Odpovědi respondentů pro potvrzení druhé hypotézy

1. otázka		2. otázka		3. otázka		Σ četností
Odpověď	absolutní četnost	Odpověď	absolutní četnost	Odpověď	absolutní četnost	
naprosto souhlasím	3	ano	6	ne	12	21
převážně souhlasím	8	spíše ano	6			14
převážně nesouhlasím	1	spíše ne	0			1
naprosto nesouhlasím	1	ne	1	ano	1	3

Zdroj: vlastní

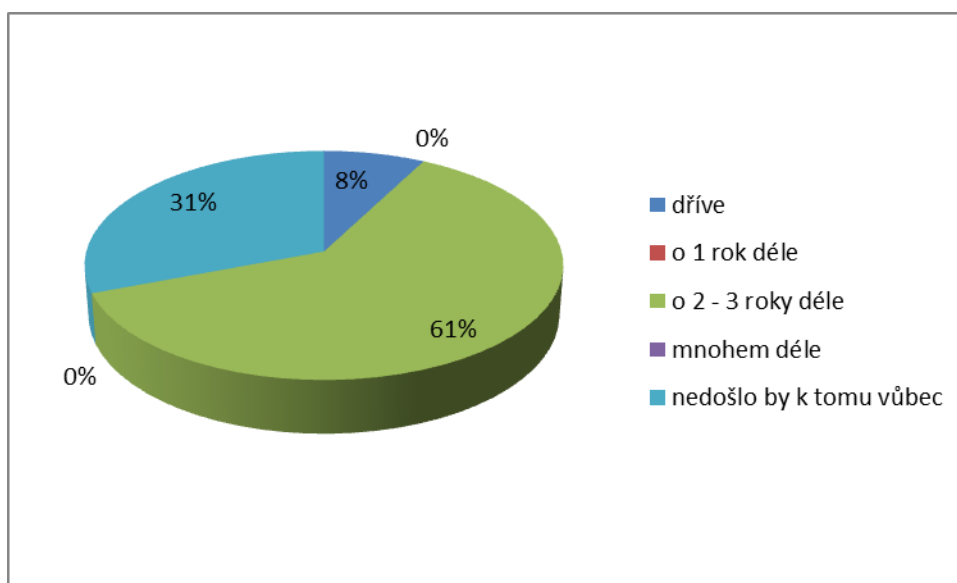
Výpočet budeme provádět obdobným způsobem jako u první hypotézy a nejprve stanovíme hypotézy.

$$H_0 : \pi = 0,5$$

$$H_1 : \pi > 0,5$$

Výpočty vyšly $p=0,8974$, $\pi_0=0,5$ a hodnota testovacího kritéria $U=4,9635$. Testovací kritérium padlo do kritické oblasti, nulovou hypotézu tedy zamítáme, přijímáme hypotézu alternativní a lze opět tvrdit, že s 95% spolehlivostí svazek obcí pomáhá většině obcí urychlit projekty.

Pro přehlednost uvedeme ještě výsledky týkající se urychlení projektu instalace měřičů. Odpovědi na uzavřenou otázku, kdy by došlo k projektu, pokud by obec nebyla členem svazku, vidíme na obrázku č. 9.

Zdroj: vlastní

Obrázek 9 Kdy by podle Vás došlo k instalaci měřičů, pokud by tento projekt svazek nepodpořil?

Z grafu je zřejmé, že svazek projekt urychlil, protože osm respondentů, tj. 61%, odpovědělo, že by k realizaci došlo o dva až tři roky déle a čtyři respondenti, tj. 31 %, odpověděli, že by k realizaci vůbec nedošlo. Zajímavá je také odpověď jednoho respondenta, který vybral odpověď dříve.

6.3.3 Hypotéza 3: Projekty svazku jsou efektivní

Poslední hypotéza, která byla ověřena, se týká efektivity projektů. To je jeden z faktorů, které ovlivňují spolupráci. Spolupráce by nemohla být přínosná, pokud by svazek investoval prostředky do neefektivních projektů. Proto pro ověření této hypotézy byly použity otázky,

zda projekt instalace měřičů splnil plánované požadavky na projekt, a to snížení nehodovosti a rychlosti projíždějících vozidel v obcích. V tabulce č. 5 jsou uvedeny vstupní data pro test.

Tabulka 5 Odpovědi respondentů pro potvrzení třetí hypotézy

1. otázka		2. otázka		3. otázka		Σ četností
Odpověď	absolutní četnost	Odpověď	absolutní četnost	Odpověď	absolutní četnost	
ano	11	Ano	0	ano	5	16
		spíše ano	4	spíše ano	7	11
		spíše ne	6	spíše ne	1	7
ne	2	Ne	3	ne	0	5

Zdroj: vlastní

Výpočet budeme provádět analogicky. Výpočty vyšly $p=0,6923$ a testovací kritérium pro $\pi_0=0,5$ vyšlo $U=2,4018$

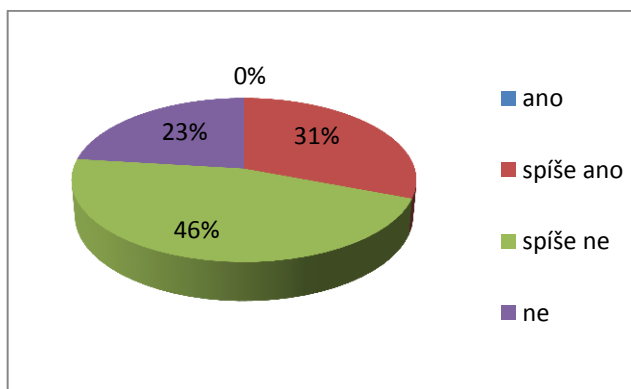
$$H_0 : \pi = 0,5$$

$$H_1 : \pi > 0,5$$

Hodnota testovacího kritéria padla do kritické oblasti, protože platí $2,4018 \geq -1,645$, nulovou hypotézu tedy zamítáme. Vzhledem k tomu, že přijímáme alternativní hypotézu, lze tvrdit, že s 95% spolehlivostí jsou projekty svazků obcí efektivní.

6.4 Vývoj nehodovosti ve svazku

Jak je vidět na obrázku č. 10, dotazníkové šetření ukázalo, že téměř 70% respondentů nezaznamenalo ve svazku a ve své obci menší nehodovost po instalaci měřičů, i přesto, že skoro všichni tvrdí, že rychlost projíždějících vozidel je nižší.

Zdroj: vlastní

Obrázek 10 Zaznamenal jste po instalaci měřičů menší nehodovost?

Vzhledem k tomu, že rychlá jízda je jedním z hlavních příčin dopravních nehod, byla nehodovost otestována pomocí Wilcoxonova párového testu. Tento test ověří, zda je počet nehod ve svazku menší po instalaci měřičů.

Wilcoxonův párový test se používá pro hodnocení párových pokusů. Vstupní data jsou zaznamenána v tabulce č. 6. V prvním sloupci je průměr nehod v dané obci v letech 2005 až 2008. V létě v roce 2009 probíhala instalace měřičů v obcích. V druhém sloupci jsou průměry nehod v letech 2010 až 2012. Už z pouhé tabulky lze vyčíst, že před instalací bylo ve svazku ročně průměrně 59,75 nehod, po instalaci se počet průměrných ročních nehod snížil na 19. Snížení počtu nehod ve svazku bylo o 60%. Přesto ale toto tvrzení podložíme statistickým testem.

Tabulka 6 Průměrná nehodovost v obcích svazku před a po instalaci měřičů

Obec	X_i - před	Y_i - po	$X_i - Y_i = D_i$	$ D_i $	Ri - Pořadí
Borek	0,75	0	0,75	0,75	4,5
Bukovina nad Labem	1	1,5	-0,5	0,5	3
Čeperka	3,5	1,5	2	2	9,5
Dříteč	2,75	1,5	1,25	1,25	6
Hrobice	1	0,25	0,75	0,75	4,5
Kunětice	1,75	0,25	1,5	1,5	7,5
Libišany	6,25	1,25	5	5	14
Němčice	2,25	0,25	2	2	9,5
Podůlšany	2	0,5	1,5	1,5	7,5
Ráby	3,5	1	2,5	2,5	11
Srch	5	1,25	3,75	3,75	13
Staré Hradiště	23,75	7	16,75	16,75	15
Staré Ždánice	6	2,5	3,5	3,5	12
Stéblová	0,25	0	0,25	0,25	1,5
Újezd u Sezemic	0	0,25	-0,25	0,25	1,5

Zdroj: Interní materiály Policie ČR a vlastní zpracování

Jako první krok zvolíme nulovou hypotézu, kterou budeme potvrzovat či zamítat, a alternativní hypotézu.

$$H_0: \tilde{d} = d_0$$

$$H_1: \tilde{d} \neq d_0$$

Pro výpočet testu potřebujeme součet pořadí kladných hodnot a součet pořadí záporných hodnot, které nám vyšlo 115,5 a 4,5. Dalším krokem je vybrat minimální hodnotu součtu. Menší je součet záporných hodnot.

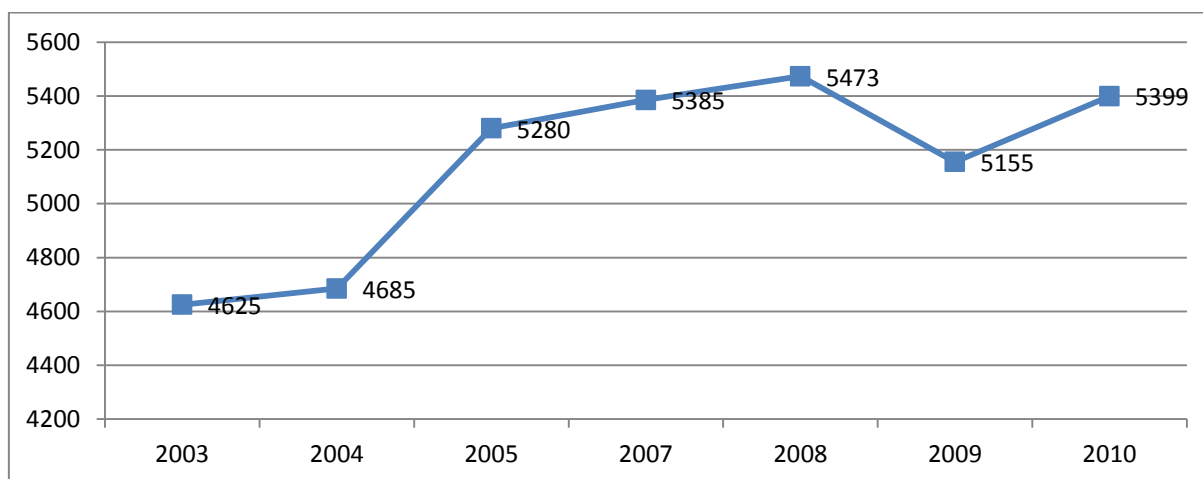
$$s = \min\{s^+, s^-\} = 4,5$$

Z tabulek zjistíme, že kritická hranice pro $n=15$ je 25. Pro Wilcoxonův test platí, že H_0 zamítáme, pokud platí: $s \leq w_{\alpha,n}$, kde w je kritická hranice Wilcoxonova testu. V našem případě tedy nulovou hypotézu zamítáme, tedy nelze tvrdit, že medián rozdílů je nulový. Výsledkem tohoto testu tedy je, že mediány nehod před a po instalaci měřičů jsou odlišné. Vzhledem k tomu, že je $s^+ > s^-$, můžeme tvrdit, že instalací měřičů rychlostí došlo ke snížení počtu nehod v obcích svazku.

Právě dopravními nehodami přichází společnost o mnoho peněz. Rychlá jízda je jedna z hlavních příčin nehod. Velikost nákladů, které nehoda způsobí, si mnozí ani neuvědomují. Mnohdy vidíme jen náklady přímé jako je věčná škoda, náklady na zdravotnictví a výjezd hasičů a policie. Jsou zde ale i náklady nepřímé jako vyplácení dávek (důchody), náklady na administrativu a tak dále. Instalací měřičů svazek ušetřil mnoho finančních prostředků.

6.5 Náklady a přínosy spolupráce

Už z toho důvodu, že možnost spolupráce v České republice je stále více využívána a počet dobrovolných svazků obcí také stoupá, je jasně vidět, že spolupráce s sebou přináší mnoho výhod.

Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 11 Vývoj počtu obcí zapojených do spolupráce v rámci mikroregionů

Podle dat uvedených v obrázku č. 11 můžeme konstatovat, že do spolupráce se zapojuje stále více obcí. Úspěšnost spolupráce ovlivňuje několik faktorů:

- motivace spolupracujících subjektů;
- počet a charakter subjektů;
- forma spolupráce;
- účel, charakter a náplň činnosti;
- nastavení vnitřních procesů;
- ekonomický rámec.

Právě motivace vychází z přínosů a nákladů spolupráce. Pokud se obec rozhoduje, zda využít možnosti spolupráce, je velmi důležité uvědomit si možné přínosy. Zodpovědět si otázku kolik přispějeme a co z toho budeme mít. Tedy užitek, který je vyjádřen poměrem nákladů a výnosů.

Přínosy spolupráce

Otázka týkající se výhod spolupráce byla položena starostům členských obcí Svazku obcí pod Kunětickou horou. Jelikož byl otázka otevřená, mohli se k ní starostové volně vyjádřit. Padaly zde odpovědi jako sdílení a získávání zkušeností, snadnější přístup k dotacím nebo finanční výhody. Toto byl výčet pozitivních odpovědí, ale objevila se i jedna negativní odpověď, že v poslední době starosta členské obce svazku nepociťuje žádnou výhodu.

Prvním a nejvíce zmiňovaným přínosem spolupráce obcí je zvýšení využitelnosti dotací z fondů Evropské unie. Tato odpověď zazněla několikrát i v dotazníku, kde starostové obcí svazku vidí jako největší výhodu možnost získání dotací. Tuto odpověď napsalo 7 respondentů, čili více než 50% respondentů. Je nesporné, že spolupráce přináší obcím možnost podílet se na projektech, kterých by se samostatně účastnit nemohly. S pomocí spolupráce se může obec účastnit i větších rozvojových projektů. Praktickým příkladem je Dobrovolný svazek obcí Holicka, který v roce 2012 zahájil projekt vybudování sběrných dvorů, na který dostal svazek dotaci od Evropské unie z operačního programu životního prostředí.

Další obrovskou výhodou spolupráce je předávání a poskytování cenných informací. I zde platí známé české pořekadlo: „Víc hlav, víc ví.“. I tato odpověď byla sedmkrát napsána v dotazníku, čili více než 50% starostů si myslí, že jedna z největších výhod spolupráce je výměna informací a společné řešení problémů. Spolupráce a sdílení zkušeností v rámci

realizování projektů a společných cílů má vliv na jejich výslednou kvalitu. Dalším výsledkem sdílení know-how je efektivnější alokace prostředků.

V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, je jako jedna z povinností obce uvedena péče o potřeby obyvatel. Většina malých obcí nemá příjmy dostatečné, aby pokryli veškeré statky či služby, které obyvatelé pro spokojený život potřebují. Právě spolupráce umožní zajištění kvalitnějších veřejně poskytovaných statků a služeb pro občany. Konkrétním příkladem je Základní a Mateřská škola Údolí Desné, jejímž zřizovatelem je Svazek obcí údolí Desné.

Pokud obec spolupracuje, může to zvýšit příliv turistů a zlepšit kvalitu života obyvatel díky pořádání kulturních akcí. Pokud se na sponzorování akcí podílí více obcí, popřípadě i nějaké soukromé subjekty, jsou náklady na tyto aktivity pro obec mnohem únosnější. Jinými slovy si obec díky spolupráci může dovolit pořádat různé kulturní akce, které předtím z důvodu nízkých příjmů pořádat nemohla.

Výčet výhod výše lze shrnout do jedné obrovské, a to ekonomické stability. Celkově jsou členové spolupráce mnohem stabilnější. Při plánování různých projektů můžeme brát i jako výhodu rozložení zodpovědnosti a rizika. Pokud se projekt nepovede a nějakým způsobem ztroskotá, přenesení se zodpovědnost na všechny zúčastněné subjekty.

Pokud se jedná o spolupráci soukromého a veřejného sektoru, např. místní akční skupina, může spolupráce snížit nezaměstnanost, zvýšit počet obyvatel (nebo zabránit úbytku) a zlepšit životní úroveň. Pokud je spolupráce účinná projeví se prospěch na obou dvou stranách. Takováto spolupráce může obci zvýšit kvalitu života, protože podnikatelé se v obci angažují při budování staveb občanské vybavenosti a na spoustu akcí přispívají sponzorskými dary.

Náklady - nevýhody spolupráce

I tato otázka byla obsažena v dotazníku. Výsledky vyšly vcelku pozitivně, protože tři respondenti odpověděli, že ve spolupráci nevidí žádnou nevýhodu. Nicméně 8 respondentů na tuto otázku vůbec neodpovědělo. Další odpovědi, kterou respondenti uvedli, byla roztržité zájmy a stále menší dotace od kraje.

Spolupráce je hojně využívána, proto lze říci, že přínosů je více než nákladů. I přesto však několik nákladů existuje. Jedním z negativních přínosů spolupráce je částečná ztráta subjektivity. Obec, která spolupracuje, nemůže zcela realizovat vlastní rozhodnutí, ale částečně se musí orientovat podle strategického plánu celého spolupracujícího subjektu. V dotazníku zazněla otázka týkající se této problematiky. Starostové odpovídali, zda by znovu souhlasili s projektem instalace měřičů. Dva respondenti, tj. 15%, odpověděli, že by

s projektem nesouhlasili, z čehož lze usuzovat, že by finanční prostředky použili na úplně jiný projekt.

Jako další nevýhoda se dají chápat členské příspěvky, které obec musí platit. Samozřejmě snahou spolupráce by měl být co největší užitek, čili výnosy by měly být vyšší než náklady. Nicméně ne vždy se toho podaří dosáhnout. V rámci svazku obcí můžou být, třeba jen pro jednu obec, náklady vynaložené na členské poplatky mnohem vyšší než výnosy plynoucí ze spolupráce.

Členské příspěvky jsou využívány na realizaci různých projektů, jako je například údržba komunikací. V tomto případě je znevýhodněná obec, která má místní komunikace v pořádku, protože v případě, že se spolupracující objekt rozhodne investovat příjmy právě do opravy silnic a chodníků, je znevýhodněná ta obec, která má toto v pořádku a i přesto, že investuje své peníze, nedostane žádnou protihodnotu. Z výše uvedeného lze tedy konstatovat, že určitou nevýhodou je sponzorování i takových projektů, které nejsou vždy pro danou obec prospěšné.

ZÁVĚR

Kvůli charakteristické vlastnosti českých obcí, kterými je malá velikost, se snaží obce spolupracovat. Obce v České republice mohou spolupracovat několika způsoby. Základní formy spolupráce upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který vymezuje tři základní druhy spolupráce: na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, formu dobrovolného svazku obcí a zakládání právnických osob dvěma nebo více obcemi.

Smlouvu uzavřenou ke splnění konkrétního úkolu se vyplatí uzavřít, pokud se jedná o jednorázový projekt. Pokud chce však obec spolupracovat ve více odvětvích, je výhodné zřídit dobrovolný svazek obcí, který má své orgány, které ho řídí a stanovy, kde jsou uvedené základní pravidla fungování svazku. Dobrovolné svazky obcí jsou čistě meziobecní spoluprací, takže se jí mohou účastnit pouze obce. Při spolupráci podnikatelského charakteru se zakládá společná právnická osoba.

V České republice je nejčastější formou spolupráce dobrovolný svazek obcí. Tuto právnickou formu využívá i Svazek obcí pod Kunětickou horou, který se nachází v Pardubickém kraji. Svazek spolupracuje v mnoha oblastech. Rozvíjí technickou infrastrukturu, ekonomický potenciál, lidské zdroje, zemědělství a cestovní ruch. Svazek se také snaží o zlepšení životního prostředí.

Závěrečná kapitola této práce je věnována dotazníkovému šetření. Z výsledků dotazování byla ověřena platnost tří hypotéz. Dotazníkové šetření bylo provedeno ve Svazku obcí pod Kunětickou horou. Na potvrzení všech tří hypotéz byl použit test hypotézy o relativní četnosti.

První hypotéza byla, že fungování svazku obcí je pro členské obce prospěšné. Pomocí výpočtu byla tato hypotéza potvrzena a vzhledem k tomu, že se jedná o statistickou metodu, kde se výsledek dá převést na celý základní soubor, lze tvrdit, že pro obce v České republice je výhodné využívat spolupráci.

Druhá hypotéza ověřovala, zda svazky obcí pomáhají urychlovat projekty. Testem hypotézy se opět potvrdilo, že díky svazku mohou obce realizovat své projekty mnohem dříve než samostatně. Což potvrdila i samotná otázka v dotazníku, kde respondenti nejčastěji uvedli, že by k projektu instalace měřičů došlo o dva až tři roky déle nebo vůbec.

Třetí hypotéza měla ověřit, zda dochází k efektivní alokaci zdrojů. Výpočtem se tato hypotéza opět potvrdila a lze tedy tvrdit, že svazky v České republice investují finanční prostředky do efektivních a úspěšných projektů.

Vzhledem k tomu, že na otázku zda došlo ke snížení nehodovosti díky projektu, odpovídali respondenti ve velké míře negativně, bylo ověřeno Wilcoxonovým párovým testem, zda ke zlepšení došlo či nikoli. Pomocí výpočtu vyšlo, že ke snížení nehodovosti došlo, čímž byla ještě jednou potvrzena třetí hypotéza.

Cílem práce bylo zhodnotit přínosy spolupráce. Spolupráce s sebou přináší mnoho výhod pro zúčastněné obce. Česká republika je od 1. 4. 2004 členem Evropské unie. Členství s sebou přináší mnoho výhod, které je potřeba řádně využít. Jedním z hlavních přínosů spolupráce obcí je zvýšení využitelnosti dotací od Evropské unie, které pomohou obcím zrealizovat jinak nepřístupné projekty. Další obrovskou výhodou je výměna informací. Členské obce spolupracujícího subjektu si mezi sebou vyměňují mnohdy velmi cenné informace a problémy řeší společně. Díky informacím a zkušenostem dochází k lepší alokaci zdrojů. Největší výhoda pro občany sdružených obcí, jsou kvalitnější statky a služby. Svazek také všestranně pečuje o rozvoj na území regionu.

Pokud se jedná o spolupráci obcí a soukromého sektoru může tato spolupráce zvýšit počet obyvatel a zlepšit životní úroveň obyvatel. Soukromý sektor také sponzoruje mnohé akce pořádané v obcích.

Spolupráce s sebou přináší i několik nevýhod, kde jako největší lze vnímat částečnou ztrátu subjektivity.

Výhody a nevýhody byly zjištěny i ve Svazku obcí pod Kunětickou horou. Členské obce vnímají jako největší výhodu dotace. Dále také sdílení informací. Naopak nevýhody starostové ve většině případů vůbec nepocítují, pokud ano uvedli stále se snižující dotace od krajů a roztržetost zájmů jednotlivých obcí.

Celkově lze zhodnotit spolupráci obcí za velmi přínosnou a obce by ji měly využívat. Také by bylo vhodné, aby se zlepšil přístup jednotlivých starostů ke spolupráci, protože vidina větších příjmů by neměla být jediný a největší důvod pro vstup obce do svazku.

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

1. Český statistický úřad. *Veřejná databáze* [online]. [Cit. 6.5.2012]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>
2. GALVASOVÁ, I. a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown, 2007. 138 s. ISBN 978-80-86251-20-2.
3. HINDLS, R., S. HRONOVÁ, J. SEGER a J. FISCHER, 2007. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-43-6.
4. *Informace o obcích a městech v ČR* [online]. [Cit. 2.5.2012]. Dostupné z: <http://www.obceamesta.info>
5. JANEČKOVÁ, L. a VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. Praha: Grada, 1999. 178 s. Města a obce. ISBN 80-7169-750-8.
6. KOREJTKOVÁ, K. *Koncepce rozvoje Svazku obcí pod Kunětickou horou* [interní materiál].
7. KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, 2000. 228 s. ISBN 80-7201-250-9.
8. KUBANOVÁ, J. *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. Bratislava: Statis, 2003. 247 s. ISBN 80-85659-31-X.
9. MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000. 190 s. Příručky pro praxi a studium veřejné správy. ISBN 80-86199-23-1.
10. *Materiály Policie České republiky* [interní materiál].
11. MELION, M. *Finance územních samospráv*. Hradec Králové: E.I.A. - Ekonomická a informační agentura, 2000. 213 s. ISBN 80-85490-79-X.
12. *Města a obce online* [online]. ©1996-2013 [cit. 5.5.2012]. Dostupné z: <http://www.mesta.obce.cz/>
13. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
14. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování obcí, měst a regionů: teorie a praxe*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
15. *Region Kunětické hory* [online]. Ráby: MAS Region Kunětické hory, ©1998-2013. Aktualizace 24.11.2008 [cit. 2.5.2012]. Dostupné z: <http://www.masrkh.oblast.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=134481>
16. *Regionální informační servis* [online]. Praha: Centrum pro regionální rozvoj České republiky, ©2010–2013 [cit. 2.5.2012]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=572888>
17. *Rozpočtový proces* [online]. [Cit. 23.3.2012]. Dostupné z: <http://www.volny.cz/krejska/1ver.htm>

18. *Rozpočtové provizorium* [online]. Vloženo 17. září 2009 [cit. 23.3.2012]. Dostupné z: http://pojistenec.cz/rozpocetove_provizorium.htm
19. Sdružení obcí pod Kunětickou horou. Informace o mikroregionu [online]. Vytvořeno 14.10.2010 [cit. 2.5.2012]. Dostupné z: <http://www.kuneticka-hora-sdruzeni.cz/informace-o-mikroregionu/d-3448/p1=55>
20. *Stanovy Svazku obcí pod Kunětickou horou ze dne 17. září 2002* [interní materiál].
21. Svazek obcí pod Kunětickou horou [online]. ©1998-2013 [cit. 20.4.2013]. Dostupné z: <http://www.svazekpkh.oblast.cz>
22. Ústav územního rozvoje [online]. ©2001-2013 [cit. 20.4.2013]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/>
23. Ústavní zákon České národní rady ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 3-6. ISSN 1211-1244.
24. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. ISSN 1211-1244.
25. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3513-3515. ISSN 1211-1244.
26. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1990, částka 92, s. 2106-2109.

Příloha: Dotazník

Dobrý den,

prosím Vás o vyplnění tohoto dotazníku, který se týká spolupráce obcí a instalace měřičů ve Vašem svazku obcí. Dotazník je určen pro starosty a je anonymní. Tento dotazník poslouží jako podklad k dalšímu zpracování pro mou bakalářskou práci. Údaje, které budou získány z tohoto šetření, nebudou zneužity.

Předem Vám děkuji za Váš čas a spolupráci.

Kateřina Čtvrtečková

1. Jak vnímáte fungování svazku obcí?
 - a) Naprosto pozitivně
 - b) Převážně pozitivně
 - c) Převážně negativně
 - d) Naprosto negativně
2. Co je podle Vás největší výhodou spolupráce? (doplňte)
3. Co je naopak největší nevýhodou spolupráce? (doplňte)
4. Jak souhlasíte s výrokem: Svazek obcí pod Kunětickou horou přispívá k rozvoji naší obce?
 - a) Naprosto souhlasím
 - b) Převážně souhlasím
 - c) Převážně nesouhlasím
 - d) Naprosto nesouhlasím
5. Jak souhlasíte s výrokem: Díky svazku obcí jsou projekty realizovány rychleji?
 - a) Naprosto souhlasím
 - b) Převážně souhlasím
 - c) Převážně nesouhlasím
 - d) Naprosto nesouhlasím

6. Jste rád, že se uskutečnila realizace projektu instalace měřičů?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
7. Pomohl svazek urychlit instalaci měřičů?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
8. Pořizovala si Vaše obec další měřiče? (mimo těch, co pořídil svazek)
- a) Ano
 - b) Ne
9. Jste spokojený s tím jak svazek určil počet měřičů ve Vaší obci?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
10. Kolik měřičů je ve Vaší obci pořízených svazkem?
- a) 0
 - b) 1
 - c) 2
 - d) 3
11. Kdy by podle Vás došlo k instalaci měřičů, pokud by tento projekt svazek nepodpořil?
- a) Dříve
 - b) O 1 rok déle

- c) O 2-3 roky déle
- d) Mnohem déle
- e) Nedošlo by k tomu vůbec

12. Pokud byste se znovu rozhodoval o projektu instalace měřičů, souhlasil byste?

- a) Ano
- b) Ne

13. Zaznamenal jste po instalaci měřičů menší nehodovost v obcích svazku?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

14. Zaznamenal jste po instalaci měřičů menší rychlost vozidel projíždějících obcemi svazku?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Děkuji za Váš čas a vyplnění dotazníku.